

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 181. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Elisztát elfoglalva, Asztrachán felé vonulnak a német csapatok

280 kilométerre közelítették meg a Kaspi-tengert — A grozniji olajvidék közelében a tengelycsapatok — Feketetengeri török kikötőkbe menekül az orosz flotta - Egész Indiára átterjedt a forrongás

Gibraltárból keletre haladó brit-amerikai hajókaravánt szórtak szét olasz és német repülő erők

A keleti hadszíntér mindhárom vonalán a tengelycsapatok sikeréről számolnak be a jelentések.

A KAUKÁZUS VIDÉKEN

Az ellenség makacs ellenállását megítélve továbbhaladtak a német és szövetséges seregek és megsemmisítettek egy elvágtott bolsevista csoportot. Maussoni eszakra a nap legjelentősebb hadműveletként elfoglalták a Kalmükföld fővárosát, Elisztát. Azáltal pedig, hogy elérték a Terek-folyó vidékét, már a második kaukázusi olajvidék, a grozniji olajkútak közelébe érkeztek el. Ugyanakkor a hivatalos jelentés arról számol be, hogy a szovjet hadsereg az egész kaukázusi területen a hegyek közé szorult.

A VOLGA ÉS DON KÖZÖTT

Újabb térhódítás jelzi a tengelycsapatok fölényét. A legjellemzőbb a minden oldalon szorongatott orosz csapatok helyzetére a moszkvai rádió szerda esti közlése, mely leplezetlen őszinteséggel közli, hogy a bolsevisták legvalóságosabb óráikat élik, a helyzet igen súlyos és döntő jelentőségű.

VORONYEVS KÖRNYÉKEN

Ezzel is súlyos veszteségekkel omlottak össze a tehermentesítésnek szánt szovjet támadások. A tüzéség védőláncában, a német légi erők bombázóparán minden kétségbeesett erőfeszítése az oroszoknak kudarcot vall. Véggigillantva az elmúlt 48 óra eseményén, megállapítható, hogy azok nemcsak a Kaukázus vidékén hozták hatalmas sikereket, nemcsak az olajforrások vidékén vették meg lábukat a tengelycsapatok, hanem a Kalmükföld fővárosát, Elisztát. A szovjet hadsereg ma már a nagy Don-kanyarban sem állnak szovjet haderők. A jelek arra mutatnak, hogy Timosenko már nem sokáig tudja folytatni visszavonulási taktikáját. A szovjet hadsereg ma már minden esetben abban a helyzetben, hogy súlyos ember- és anyagvesztéseket elszenvedhessen. A Tuapsze ellen irányuló német előretörés a Fekete-tenger mellett küzdő orosz seregrészt fenyegeti megsemmisítéssel.

SZTALINGRÁD

Körül heves harcok tombolnak és a várost már csak a Don védi. A Don-kanyarulat térségének megtisztítása, ami a kalaszi győzelemmel lezárult, azt jelenti, hogy a Dontól nyugatra lézdo bolsevistákat teljesen kikapcsolták a város védelméből. A Don által alkotott természetes védelmen túl délnyugat felől már a város irányában menetelnek a német csapatok.

A NYUGATI LEGI HÁBORÚ

Során brit repülőgépek nyugatnémet országi városokra dobtak bombákat, majd a Rajna és Majna vidék, főleg Mainz város lakónegyedei ellen intéztek a polgári lakosság körében nagy veszteséget és pusztítást okozó légi támadást. Ugyanakkor német repülőgépek romboló és gyújtóbombákkal pusztították Dél- és Kelet-Anglia, valamint Dél-Skócia kikötőit és hadiipari berendezéseit, nagy tüzeket és robbanásokat okozva.

INDIÁBAN

Tovább tart a zavargás. Sörtüzek, utcai harcok, rombolások a kísérő jelenségei a hindu tüntetésnek. A zavargások már elérték az északnyugatindiai tiszta mohamedán vidéket is. A Delhi-be bevonuló brit csapatok teherkocsiját közúton fogadták. Washington és Csungking egyre révekvő aggodalommal kíséri az indiai eseményeket és kompromisszumos megoldást sürget. Hivatalosan közlik Washingtonban, hogy az Indiában levő amerikai csapatok parancsot kaptak, szigorúan tartózkodjanak az indiai összetűzésekben való bármiféle részvételtől. Ezek az amerikai csapatok csupán katonai feladattal tartózkodjanak Indiában, mindenekelőtt azért, hogy segítséget nyújtsanak Kínának.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

Berlin, augusztus 13. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A német véderő főparancsnoksága közli: A német és szövetséges csapatok a Kaukázus vidékén tovább vetették vissza a makacsul ellenálló ellenséget. Egy összeköttetési vonalától elvágtott bolsevista csoportot megsemmisítettünk. Maniestől északra a gyalogság mozgó alakulatai gyors kelet felé való előretörése során elfoglalták a Kalmükföld fővárosát, Elisztát.

A Volga és a Don között német és román csapatok újabb tért hódítottak a szívósan védett szovjet hadállások ellen vívott kemény harcokban.

Voronyezs környékén a harcok heve fokozódott. Az ellenség minden nagyszámú páncélosjával támogatott tehermentesítő támadása rányerve súlyos veszteségekkel összecementelt a német csapatok védőláncában és az erős német harc és zuhanó harc kötelekék bombatámadásaiban. Csupán augusztus 11-én és 12-én a harcokban 234 ellenséges páncélosot megsemmisítettünk. Rzevtől délkeletre a gyalogság és páncélos hadosztályaink tovább súlyos védelmi harcot folytattak. Tegnap ezen az arcvonalszakaszon 71 szovjet páncélosot elpusztítottunk, ebből 55-öt csupán egy gyalogos hadosztályunk tüzeivel. Az Ilmen-tó felől délre a szovjet folytatta hiábavaló támadásait. Egy heláthatalan terepen ezért kis ellenséges csoportot elkésereztünk közelharcban felmorzsolottunk.

A német csapatok ezáltal, hogy elérték a Terek-folyó vidékét, már a második kaukázusi olajvidék, a grozniji olajvidék közvetlen közelébe jutottak. A szovjet csapatok nemcsak a nyugati szárnyon, hanem az egész

kaukázusi területen már a hegyek közé szorultak.

Bukarest, augusztus 13. (Stefani.) A moszkvai rádió szerdán este azt mondta: Országunk rendkívül valóságos pillanatait éli most. A helyzet igen súlyos és döntő jelentőségű, egyetlen napot sem lehet késlekedni. A végső erőfeszítéssel a szovjet haza sorsa forog kockán. (MTI)

Berlin, augusztus 13. Elisztát, amelyről a véderő jelentésében esztörtökön szó volt, mint a Német Távirati Iroda értesül, a Manies mélyedéstől északra elterülő szeppe vidékén nagykiterjedésű, látnak és gyéren lakott területen fekszik. Keleti fele a Volga alsó folyásánál lévő lapályos területre megy át, nyugati, magasabban fekvő része a középázsiai felhát déli meghosszabbításának tekinthető és magasabban fekvő lapályokból áll. E dombos vidék szélső nyúlványain és kelet felé elterülő lapályos vidéket a volgai kalmükök lakják. Ennek az önkormányzattal bíró kalmük területnek közigazgatási központja Elisztát. A kalmükök szeppeit különösen száraz éghajlat jellemzi. Ennek következménye, hogy erős párolgás mellett a föld felszínén levő vizek sok helyütt sósak és lehetetlenné teszik a helterjés gazdálkodást. A szteppen termő fűtakarmány értéke esekély és csak juh-tartásra alkalmas. (MTI)

Berlin, aug. 13. A Német TI katonai helyről a következőkről értesül: Orel térségében sikeresen folytatott német előretörésekkel visszavetették egy ellenséges erőcsoportnak két szárnyát, míg a csoport közepén a bolsevisták egy védelemre rendkívül alkalmas támaszpontot szívósan tartottak. Az ügyes vezetéssel sikerült a német csapatok

támadását az ellenséges támaszpont ellen állandóan előbbrevinni, úgyhogy végül is 1600 főnyi ellenséges csoportot teljesen megsemmisítettek. A harcok során szétromboltak több, mint kétszáz fából készült kiserődől. A szákmány 135 géppuska, gránátvető és sok más fegyver. (MTI)

Berlin, augusztus 13. (Német TI.) A véderő főparancsnoksága a következőket közli: A Kaukázus vidékén szerdán lefolyt hadműveletekben az Azov-tengertől keletre német és szlovák csapatok sikeresen harcoltak azok ellen a bolsevista erők ellen, akik hiábavaló kísérleteket tettek előretörésük fellátóztatására, különösen a folyó partjai mentén a keskeny völgykallanokban, valamint áttekinthetetlen erdő és moosaras vidéken tanúsítottak a bolsevisták makacs ellenállást. Pjati-gorszk környékén kemény harcok elfoglaltak egy szívósan védelmezett helységet.

Berlin, augusztus 13. A bolsevisták augusztus 11-ik óta a gyalogság, páncélosok, tüzéség és harc repülőgépek legerősebb bevetésével benyomni próbálták a német állásokat Voronyezs mellett. A szovjet csapatok sikertelen támadásaikban a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték emberben és páncélosokban. Egy szovjet hadosztály, amely Voronyezs felett támadott, az összes fegyverek összpontosított tüzebe került. A hullámzó kemény harcok folyamán, egyedül a hidő északi részén a bolsevisták 111 harc kocsiját lötték szét. Egy másik területen a német gyalogság 77 páncélost semmisített meg két nap alatt. A Don keleti partján Voronyezs felől délre bombáztunk több községet, amelyeken ellenséges csapatok tartózt.

FONTOS TUDNIVALÓ.

Kormányrendelet az ipari növények termesztésének szabályozásáról. (7.)
A korpaakelő lezárására vonatkozó miniszteri rendelet. (7.)
Ünnep miatt vasárnapi számunk holnap jelenik meg. Apróhirdetéseit ma este 9 óráig adhatja fel.

Este fél 9 óráig!

A Kispipában télisör csapolás

kodtak. A német vadászok 12-én heves légi harcokban 36 szovjet gépet lőttek le. (MTI.)

London, augusztus 13. (NST.) A „Times” behatóan foglalkozik Leningrád helyzetével és a városra nehezedő német nyomás hatásával. A tudósító mindenképp megállapítja, hogy a város csak nehezen tér magához a kemény tél által okozott súlyos helyzetből.

MTI á n ó, augusztus 13. (NST.)

Keleti légi harcok

A német véderőparancsnokság közli: Egy tengeralattjárónk a Földközi tenger keleti medencéjében elsüllyesztett 5 vitorlás szállítóhajót. A német s olasz tengervadász és léghaderők aug. 11-én, a Földközi-tenger nyugati felében rajta ütöttek egy erősen védett nagy brit hajókaravánra.

A német véderőparancsnokság közli: Léghaderőnk újabb nagy erővel folytatta harcát az Észak-kaukázus tengerpartja és a feketetengeri, valamint a keresz szoroson folyó hajózás ellen. Elsüllyesztettünk egy partí járművet több teherhajót, valamint három szállítóhajót lángbarrítottunk.

A szovjet csapatok repülői támadást kíséreltek meg egy német repülőter ellen. A légharcokban 28 ellenséges repülőgépet lőttünk le szel esatnem teljesen megsemmisítettük a támadó köteléket.

A keleti harcok felett augusztus 11-én s 12-én 161 szovjet repülőgépet lőttünk le, nyolc német gép elveszett.

A német véderő főparancsnoksága közli: A harcú repülőgépekkel

Churchill moszkvai látogatása után most Kairóba érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson Auchinleck tábornokkal az egyiptomi arcvonal helyzetére vonatkozóan.

Megbízható forrásból származó értesülés szerint az angol miniszterelnök, nyilvánvalóan az egyiptomi és indiai eseményekre hivatkozva, a második arcvonal felállításának elhalasztását kérte moszkvai tárgyalásai során.

Szerdán folytatták hatóságok támadásukat a Fekete-tenger mentén hajókra szálló ellenséges erők ellen Novoroszijzk kikötőjében három kereskedelmi hajót két súlyos találat ért. Manifesztól északra gyorsan mozgó gyalogos kitérőkkel halor előretöréssel elfoglalták Elisztat, az itt telepedett mongol Kalmükköld nyolcezer lakosú fővárosát. A város egy fensík és a Volga-torkolat vízben és sóstavakban bővelkedő szepete-vidék találatok pontján fekszik. A Volga és a Don közötti tereben harcú és zuhanóbombázó gépek hatóságok támadásukat intézték a közelében álló ellenséges csapatok és páncélosok ellen és megsemmisítettek 10 bolsevista páncélosot és 10 nehéz löveget. Német vadászipilók biztosították a légi teret a Don és Kaukázus közötti hadszíntér felett és 46 ellenséges gépet lőttek le anélkül, hogy saját veszteséget szenvedtek volna. (MTI.)

Keleti tengeri harcok

Szófia, aug. 13. Isztambulból jelentik, hogy kisebb szovjet hadihajóegység utott be egy feketetengeri török kikötőbe, ahol a legénységet letartóztatták. Más hírek szerint többhadihajóról van szó. (MTI.)

Nyugati légi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: Szerdán egy brit repülőgép nagy magasságból bombákat dobott nyugatnémetországi városokra. A bombázás hatástalan maradt.

Az augusztus 12-ére virradó éjszaka a brit légi erők kötelekkel ismételt terrortámadásokat intézték a Rajna és a Majna-vidék ellen. A Mainz város lakosságát ellen intézett bombatámadás a példás magatartást tanúsított polgári lakosság körében nagy resztiséget, továbbá nagyméretű pusztítást és tüzet okozott. Az eddigi jelentések szerint az éjjeli vadászok és a léghaderők létegek több támadó repülőgépet lelőttek.

A Nagy Britannia elleni harcban arcul repülőgépeink a szerdai napon, valamint a esüirtől éjszakán romboló és gyújtóbombákat dobtak Dél- és Kelet-Anglia, valamint Dél-Skócia kikötői és hadilipari berendezéseire. A sikeres találatok robbanásokat és igen sok tüzet okoztak. (MTI.)

Nyugati tengeri harcok

Róma, augusztus 13. Az olasz főhadiszállás a következő 808. számú különjelentést tette közzé: Vadászipilóink és tengeralattjáróink augusztus 11-én hajnalban észrevették, hogy hatalmas ellenséges hajókaraván van útban Gibraltárból kelet felé. A kara-

ván több mint 20 hajóból állt. A német és olasz tengervadász és légi had-erő augusztus 11-én reggel szoroson együttműködve, támadást intézett az ellenséges hajókaraván ellen. Az olasz királyi tengeri haderő elsüllyesztett egy cirkálót és három hajót, a királyi

Berlin, augusztus 13. (Német TI.) Katonai helyről közlik: A esüirtőlkre virradóra angol bombázók támadták Nyugat-Németországot, Mainz város lakott részeiben újra tüzek keletkeztek. A hadjelentések szerint négy angol repülőgépet lelőttek. A német harcú repülőgépek ugyanebben az időben bombával ársztották el az északkeleti angol tengerpart hadicélpontjait. (MTI.)

Berlin, aug. 13. Mint a véderő főparancsnoksága közli, szerdán a délelőtti órákban a Csatorna felett légiütközet volt, egy 4 Messerschmidt vadászból álló német vadászraj és körülbelül 40 brit vadász között. A britek számszerű fölénye ellenére a négy német vadászipiló rövid időn belül 12 brit Hurricane és Curtiss mintájú vadászipilót lőtt le. A német vadászipilók merész támadásai következtében szétugrasztott brit kötelék visszafordult, miáltal a négy német vadász leszállt tábori repülőterén. (MTI.)

ván több mint 20 hajóból állt. A német és olasz tengervadász és légi had-erő augusztus 11-én reggel szoroson együttműködve, támadást intézett az ellenséges hajókaraván ellen. Az olasz királyi tengeri haderő elsüllyesztett egy cirkálót és három hajót, a királyi

légi haderő elsüllyesztett egy cirkálót, egy torpedórombolót és három hajót. A német tengeri és légi haderő elsüllyesztett négy hajót és a már jelentett Eagle repülőgéphordozóhajót. Több

kereskedelmi és hadihajó találatot kapott. Így egy cirkáló és két repülőgéphordozóhajó, 32 ellenséges gépet lőttek le, 13 saját gép nem tért vissza. (MTI.)

Déli szárazföldi harcok

Szófia, aug. 13. Kairóból ideérkező jelentések szerint a Nilus-deltában álló amerikai csapatok ezidőszent Kairó környékén nagyszabású hadgyakorla-

tot tartanak. Ugyanakkor azt is közölik, hogy az egyik egyiptomi kikötőbe amerikai esapatzállító hajók érkeztek.

Déli légi harcok

Az olasz főhadiszállás közli: Az egyiptomi arcvonal északi szakaszán erősebb tűzérőgi tevékenység folyt. A légi harcokban a német vadászipilók 12 brit repülőgépet lőttek le. A tengely repülői bombatámadásokat

intézték a máltai repülőterek ellen. Az egyik tengeralattjárónk lelőtt egy ellenséges repülőgépet. (MTI.)

Északafrika felett négy német vadászipiló légharcban 12 angol repülőgépet lőtt le veszteség nélkül.

Déli tengeri harcok

Berlin, augusztus 13. A Főhírer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A német véderő főparancsnoksága közli: A britek Egyiptomban erősen szorongatói erők tehermentesítésére megkísérelték, hogy egy hajókaravánt a Földközi-tengeren át Alexandria felé irányítsanak. A hajókaraván, amely tartályhajókból és szállítóhajókból állt, összesen 21 kereskedelmi hajót foglalt magában. A karavánt három esatahajó, négy repülőgéphordozó és sok cirkáló és romboló biztosította. A német és olasz tengervadász légi haderő példás együttműködésben és a legerősebb légi és vadászipilók ellenére a Földközi-tenger nyugati részében augusztus 11-ike óta folytatódóan támadták ezt a 46 egységből álló hajókisérletet. Az Eagle repülőgéphordozó elsüllyesztésén kívül eddig kilenc kereskedelmi hajó, összesen 90.000 tonna-tartalommal semmisült meg. A támadás során súlyosan megsérült a Furious brit repülőgéphordozó, amely erősen föloldatra dőlve befutott Gibraltárba. A Wasp amerikai repülőgéphordozó hat bombatalálattól kilyulladt és megkísérelte Málta elérését. Megsérült további három cirkáló hat kereskedelmi és tartályhajó, összesen 51.000 tonna tartalommal. A hajókisérletet

szétugrasztották, a kisérletet fedező hadihajók nyugra felé haladtak. A hajókisérlet többi egysége megkísérelte Máltát elérni. A harc folyik, további sikerek várhatók. (MTI.)

Róma, augusztus 13. Az olasz főhadiszállás 807. számú közleménye:

Augusztus 11-én a kora hajnali órákban a Földközi-tenger nyugati részén a tengely légi és tengeralattjárókatelkei megpillantottak és megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt, amely tekintélyes számú hadihajó őrizetében egy repülőgépanyahajó védelme alatt haladt. A még folyamatban levő hadművelet máris kedvező eredményeket hozott számunkra. Súlyos veszteségeket okoztak a hajókaravánt kísérő hajóknak, különösen pedig a repülőgépanyahajónak, amelyet igen súlyos találatok értek, valamint az ellenséges légi erőknek. Az ellenség veszteségeit később pontosan közöljük.

Róma, aug. 13. Lisszabonból érkező jelentés szerint az afrikai partok mentén és az indiai tengeren egészen kicsi, úgynevezett „zseb-búvárhajók” tevékenykednek, amelyeket ugyancsak nagyobb búvárhajók látnak el szükséges ügyemanyaggal. Ezek a zseb-búvárhajók ugyanazt a szerepet töltik be a búvárhajók harcában, mint a más tengeren működő rendes búvárhajók pótlás-szállítóhajói.

Indiai események

Amsterdam, augusztus 13. A „Star” bombayi munkatársának jelentése szerint a hatóságoknak a legnagyobb fejtörést a nagy indiai diákszervező okozza, amelyet igen komolyan vesznek. Egy százezerefőnyi felkelő hadsereget szerveztek diákokból, akik valamennyien esküt tettek, hogy „meghallnak a szabadságért”. (MTI.)

Stockholm, augusztus 13. Az indiai zavargások egyre nagyobb hullámokat vernek. Az angolok igyekezete a zavargás leverésére teljesen eredménytelen maradt. A legutóbbi 24 órában a tüntetők mind nagyobb mértékben használják a „löfegyver”, különösen az önműködő pisztolyt.

Saigon, aug. 13. Bombayból ideérkező hírek szerint az angolok elnyomó intézkedéseinek eddig több mint 3500 ember esett áldozatul. Ebből eddig 500 a halott és több mint 3000 a sebesült. Ezek a számok azonban, amelyek szerdán megbízható hindu körökben ismertettek, valószínűen kisebbek a valóságnál, minthogy több indiai városból eddig csak az angol cenzurán át átment számok állnak rendelkezésre. Azonkívül számolni kell azzal, hogy a zsúfoltság megtelt kórházakban fekvő sebesült hinduk közül, akik túlnyomórészt az angol géppuskák és leginkább az ólommal öntölt bambuszbot, az

ügynevezett lahti ütése következtében sebesültek meg, sokan meghaltak. Minthogy a szabadságukért a hinduk lebunkózása tovább tart, az angol erőszakos uralom védtelen áldozatainak száma óráról-órára növekszik. (MTI.)

Bangkok, aug. 13. Bombayból érkezett jelentés szerint arról adnak hírt, hogy a brit csapatok tüzeltek egy tüntető lömege, amely közpárt zúdított az angol gépkocsikra. A zavargásnak több áldozata van. Zaveriben is újabb véres összecsapások kerülr sor az angol katonaság és a tüntető hinduk között. A lömög megkísérelte a postaállomás szétrombolását. Ebben a városban több mint 150 embert tartóztaltak le, akiket azzal gyanúsítanak, hogy részt vettek a postaépületének a megromlásában. A letartóztatottak között több olyan hindu személyiség is van, akiket rajtakaptak, amikor frögépeken a pándia kongresszus vezetőinek kijelentéseit másolták. Más forrásból származó értesülések szerint az újdelhii bank szerdán bezárta kapuit. (MTI.)

Stockholm, aug. 13. Az United Press jelenti Új-Delhiből: Ó-Delhiben indiai szabadságharcosok megrohmoztak és felgyújtottak egy postahivatalt. A rendőrség rájuk lőtt és több embert megölt. Ahmedababban a rendőrség rálőtt a tüntető diákokra. A szabadságharcosok felgyújtottak hat adóhivatalt. (MTI.)

Amsterdam, aug. 13. Az angol hírszolgálat szerda esti indiai hírei közül közölte, hogy Ahmedababban egy embert megölték, 12 embert megsebesítettek, amidőn a rendőrség rálőtt a tüntető diákokra. Nagpurban a rendőrök golyói szintén megölték egy embert és tizenkettőt megsebesítettek. A hatóság elrendelte a kimenő tilalmat. Szerdán a késő esti órákban még folytak a tüntetések. Az angol banképületeket felgyújtottak. Bombayban a kormány hi-

METEOR MOZGO mősora:
Ma: 5, 7, 9 és holnap szombaton: 3, 5, 7, 9 órákor utoljára!
Páger Antal, Dayka Margit, Bározy Kató, Makláry Zoltán, magyar filmje, Kodály zenéjével:
Háry János
Megelőzi: „Stan és Pan tiosban!”

Hungária filmszínház
Ma közkívánatra felújítva: a
Régi keringő
zenés vígjáték sok vidámsággal és romantikával.
Főszerepben: Páger Antal, Szörényi Éva, Szilassy László, Zsillye M., Bilcsi, Kókényi I. stb.
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor! Híradó!

Vígyszínház mozgó
Ma utoljára:
Bolváry szenzációs vígjátéka
Megvédtem egy asszonyt
Lázár M., Mezey M., Páger stb. a főszerepekben.
Új világhíradók.

vatalos közleménye szerint a szerdai veszteségmérleg 7 halott és 50 sebesült. Poonában a tüntetések következtében 4 ember meghalt, 10 embert kórházba vittek, később újabb sebesülések történtek, mert a löveg és a rendőrség összetűzésében a rendőrség fegyverét használta. (MTI)

Háborús készülődések

Vichy, aug. 13. Amerika az elmúlt napokban azt a hírt terjesztette, hogy az angolszász csapatoknak francia földön való partraszállása esetén a francia kormány és vele együtt a hadsereg semleges magatartást tanúsít. Ezzel a hírral kapcsolatosan a külügyminisztérium hivatalos cáfolatot juttatott el a Washingtoni külügyminisztériumba. A

Malabud, aug. 13. A rendőrség tüntelt a tüntető lövegre utána pedig sok embert letartóztatott. A tüntelők szerdán délután megtámadták a rendőrséget. A rendőrök löttek a lövegre, amely torlaszokat emelt. Később katonaság érkezett, amely szétverte a tüntetőket. A lábveszélőhálózatot erősen megrongálták. A külvárosokban a rendőrállományokat felgyújtották, több ember megsebesült. (MTI)

francia kormány hangsúlyozta, hogy miként Dakar és Sziria esetében is tette határainak védelmében, ezután is hasonlóan jár el. A francia haderő abban a helyzetben van, hogy a francia területet eredményesen megvédje és minden esetleges felkelő kísérletet csírájában elbírjon fojtani.

Külföldi lapszemelvények

Berlin, aug. 13. Dr. Göbbels birodalmi miniszter a »Das Reich« című heti folyóiratban »Az erők összpontosítása« címmel cikket írt, amelyben a német és angol hadvezetés közötti alapvető különbség kérdésével foglalkozott. A miniszter bevezetőjében megállapítja, hogy a német hadvezetést mindig az jellemzte, hogy minden alkalommal csakis egy nagy terv szerint jár el és tervre készültvitelében sohasem hagyta magát befolyásolni mellékes körülményektől, még ha azok igen kellemetlenek is voltak. Egyetlen ítélőképességgel rendelkező megfigyelő nem kételkedik abban, hogy pillanatnyilag a háború sorsa a keleti hadtérén dől el. Aki itt nyer, végképen nyer. Misesem létezik éppen ezért közelebb, mint az, hogy Németország a keleten kitűzött célok érdekében minden erejét összpontosítja. Ezért kell belétörödnie abban, hogy Németország területe másik oldalán időnként fájdalmas sebeket kap, amelyek azonban abban különböznek azokról, amelyeket ellenfeleink kapnak, hogy nincsen háborút eldöntő jelentőségük. Természetesen lehetséges volna, hogy keletről néhány ezer repülőgépet elvonjunk és azokat a megtörtölt áradások tömegesebb készülvitelére Anglia ellen harcavessük annyira, hogy az angol légihaderőnek hamarosan elmenjen a kedve a német városok ges hadihajókat.

lakosságának juttomos módon való terrorizálásától. Németország nem teszi ezt — állapította meg Göbbels — mert háborút azért visel, hogy győzzön és nem azért, hogy érthető bosszúvadászatnak eleget tegyen és szétforgácsolja erejét, ami természetesen érdekében állna. (MTI)

Genf, aug. 13. Londonból jelentik: A Daily Herald beszámolóit közöl, a Málta szigetén uralkodó állapotokról. A polgári lakosság 80 százaléka skorbulban szenved, amely pusztító méreteket ölt. Sok esetben a fontosabb vízvezetékek és kutak szétrombolása következtében még vízhiányban is szenvednek. A házak nagyrésztben romokban hevernek és nem is lehet felépíteni őket. (MTI)

Lisszabon, augusztus 13. A Times tengerészeti munkálása hosszabb cikkben foglalkozik a Csendes óceán délnyugali részén történt hajóelsüllyesztésekkel és az elmúlt napokban felfogott SOS-hívásokkal és nem tartja lehetetlennek, hogy Déi-Amerika közelében japán és német tengeri haderő tartózkodik. Véleménye szerint igen könnyen lehetséges, hogy az Admirál Hipper német csatahajó vagy esetleg japán csatahajó veszélyezteti a szövetséges hajózást. Amennyiben ez a feltevés beigazolást nyerne, úgy ez a körülmény igen súlyos helyzet elé állítaná a szövetséges hadihajókat.

DIPLOMACIAI ESEMÉNYEK

Churchill Moszkvából Kairóba érkezett

Milánón keresztül Ankarából érkező jelentés szerint Churchill Moszkvából Kairóba érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson Auchinleck tábornokkal az egyiptomi arcvonalról.

A csehek leszámoltak Benesék veszélyes ábrándképeivel

Prága, aug. 13. A cseh-morva védelemnek a következő nyilatkozatot tette közzé: Most, amikor a birodalom ellenségeinek a szovjet hadsereg és afrikai angol haderők irányában táplál valamilyen reménysége hajózárost szenvedett, megjelent Benes emigráns és hazaáruló és olyan liheleten jelentőségű lépésről számolt be, hogy Eden külügyminiszter ünnepélyesen kijelentette, a brit kormány semmi körülmények között sem tekinti magára kötelezőnek a müncheni egyezményt. A cseh-morva védelemnek a következő nyilatkozatot tette közzé: Az emigráns Benesnek semmiféle jogcíme nincs arra, hogy Cseh-Morvaország cseh lakossága nevében nyilatkozatokot tegyen. Ezi a jogát az államminiszter tisztségéről történt lemondásával és politikájának csődbejutásával, valamint elmenekülésével eljásztotta. Benes állam- és népellenes tevékenysége miatt, amelyet külföldön folytatott, a cseh nemzeti tanács a nemzet kötelezőkét kiközösítette és Hacha dr. államelnök, valamint a cseh-morva védelemnek törvényes kormányja elsőszámú népellenségnek minősítette. Törvény szerint és a nép irányában felelős

deni a francia területeket az angolszász partraszállás esetén. Ez a kijelentés cáfolata az angolszászok által terjesztett annak a hírnek, hogy az angolszász csapatoknak a francia földön való partraszállása esetén a francia kormány és a francia haderő semleges magatartást tanusítanak.

nyilatkozatokat egyedül és kizárólag Hacha dr. államelnök és az általa prágai székhellyel kinevezett védelemnek kormány tehet. Cseh- és Morvaország kormányja és lakossága egyszersmindkorra leszámolt a londoni emigráns csoport veszélyes ábrándképeivel és illetéktelen tervezéseivel és szilárdan azoknak a jogszerű tényeknek az alapján áll, amelyeket a Führer 1939 március 16-i felhívásában a cseh nép jövője érdekében leszögezett. Meggyőződésünk szerint Európa újjarendezésénem azoknak a személyeknek tervezéseit és látszatszerződéseit fogják eldönteni, akik még mindig a szovjet haderő végső győzelmén ábrándoznak, hanem a németek fegyvergyőzelmén, amelyben mi hű birodalmi polgárok szilárdan és megingathatatlanul hiszünk. (MTI)

Beleznai Unger István társulata befejezte seproni nagysikerű szezonját. Unger István drék or már megérkeztek Debrecenbe és megkezdte a szezon előkészítését. Selmeczy Mihály főrendező megindította a bérletezést. A társulat többi tagja is Debrecenbe érkezik közelezen és megkezdik a próbákat a szabadtéri előadásra.

Már a gyermekeknek is

ODOL fogpeppel kell fogait ápolni. Az ODOL fogpép megőrzi a fogak szépségét és egészségét.

ODOL
fogpép
MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Titokzatos körülmények között meghalt Debrecenben egy budapesti asszony

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk a debreceni idegklinikára özv. Rimler Szilárdné 64 éves budapesti asszonyt, akit Hajdánásról hoztak be. Az idős asszonyon már az első orvosi vizsgálatnál külsérelmi nyomokat találtak, azoknak eredetére nézve azonban nem tudták súlyos állapota miatt kihallgatni.

az idegklinikán és a rendőrségi vizsgálat, melyet halála kapcsán indítottak, megállapította, hogy az idős nőnek egy bordája is el volt törve és valószínűleg belső sérüléseket is szenvedett. A titokzatos ügyben megindult a vizsgálat, a holttest pedig a törvényszéki bonctani intézetbe szállították, ahol a boncolás fogja megállapítani, mi okozta Rimlerné halálát.

A Főméltóságú Asszony kéré szóval fordult az itthonmaradottakhoz

adjanak téli ruhát, takarókat katonáinknak. A felhívás nyomán már országsejerte megindult a gyűjtés, de sekan vannak, kiknek nincsen nélkülözhetetlen holmijuk, de áldozatkészégüknek mégis tanujelét akarják adni. Aki bármiféle szerelatedemánnyal örömet akar szerezni honvédeknek, legjobb, ha az erre szánt összeget a honvédelmi minisztérium szerelatedemánnygyűjtő aleosportjára bételi számlájára, a 177.221. számú postakártyaképfőtéri esekszámlára fizeti be. A minisztérium gondoskodik majd arról, hogy a szovjet földön harcoló honvédek a befolyt összegek felhasználásával a legalkalmasabb szerelatedemánnyokat kapják igazságosan és arányosan elosztva.

Ardrágítók ügyében hozott ítéletet a debreceni ítélőtábla

Vass Imre monostorpályi gazdát a tavasszal néhány kacsát hozott be a debreceni piacra és azt a rendőr ismételt figyelmeztetése ellenére is a hatóságilag megállapított árnál drágábban árulta. Emiatt feljelentést tettek Vass Imre ellen és elsőfokon a törvényszék 2 hónapi elzárásra ítélte. Ezt az ítélet fellebbezés folytán most a kir. ítélőtábla megváltoztatta és Vass Imre büntetését 3 hónapi elzárásra emelte fel. Az ítélet jogerős és azt tegnap a törvényszéken Pogány törvényszéki bíró kihirdette a vádlott előtt.

kormánykereskedő a debreceni piacon néhány kilónyi szénát adott el alkalmazottja útján a hatóságilag megállapított árnál néhány fillérral drágábban. A törvényszék annakidején Flaskaít hatáti, alkalmazottját pedig háromheti elzárásra ítélte. A tábla most az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

LEGUJABB HIREK

- A papiroszákók forgalmának szabályozásáról rendeletet adott ki az iparügyi miniszter. Ennek az 50.000 - 1942 számú rendeletnek hatálybalépését most ezévi október 1-ig elhalasztotta.
- Harmónéhat sokgyermekes család kapott saját házat Matkón az ONCSA-tól. A házak elnyeréséért 550 sokgyermekes család jelentkezett.
- Főműtő tonna gyapjú veszteget Ausztrália kikötőiben. Dél-Amerika vette át Ausztrália szerepét a világpiacny, a gyapjúellátásban.
- Vichy, augusztus 13. Pétain tábornagy, államfő csütörtökön hosszú megheszélést folytatott Laval kormányzóval. Fogadta ezután Janneq du tábornok, légügyi államtitkár. (MTI)
- Ankara, augusztus 13. Csütörtökön hivatalosan közölték Numen Menemzsoğlu külügyminiszteri kinevezését. A kinevezést a közlérság elnöke már megerősítette. (MTI.)
- Tizenötezer kenyérszelvényt laptak el Grósz Mihály budapesti pékmeister üzletéből. Két fiatalkorú volt a tettes. Egyik a kiszolgálóleány mellé állt, hogy az ne láthasson a kasszához, a másik közben kilopta a jegyeket. Dolguk végeztével udvariasan elköszöntek és eltávoztak a tettesek.

Tizenhárom gyönyörű platanfa hitese története

Mióta a debreceni határt szeltem, noszában bejártam és bejárom, egyre több szépséget és kincs-találatot abban. Széle, hossza óriási. Bejárhatatlan, átláthatatlan és csak a madár tudja egy nap átrepülni, ember aligha láthatja keresztül...

A távoltság nagy és kiszámíthatatlan. A hegyi, eserei erdői világa külön kis birodalom, míg a fekete földön a sík, asztalapszerű területen akácok sorok arkitják a tájat. Szép, mindenhol szép, de a tanyák környéke mégis csak a legszebb. Sok a szép gondozott tanya. Nemcsak a nagy birtok, a dűsán felszerelt gazdaságok központja, de már az apró, törpebirtokok tanyavilágában is vannak rendezes, igen tetszelős külsejű tanyák...

A debreceni határban lévő tanyák között azonban egyik legszebb mégis csak a Hadházy Zsigmond volt főispánunk tanyája. Messziről, már a város alatti házak sora mellől úgy látszik, mintha egy kis erdő szélén jehérene a tanyapületek sora. Jól irtuk: sora. Mert itt minden olyan sorban és rendben van, hogy a szem is boldogan legel a látványokon. Az óriás tanyaudvar zárt négyszögben veszik körül a pompásan karban tartott épületek. Gyümölcsös fasor vezet a tanyába, melynek nyugati szélét a pompás parkban álló kis kúria szegélyezi...

A park őspark. Olyan szép, hogy meg kell állni és gyönyörködni ennek szépségében. Első tekintetre a roppant méretű platanok ragadják meg az embert. Ilyen gyönyörű példányokat valahol Oderzó táján, az olasz síkságon láttam az országutak mellett 24 esztendőknél előtte, amikor a gyászos visszavonulás alkalmával mértük a végeláthatatlan kilométereket...

A házigazda szíves mosollyal, ősi magyar vendégszeretettel fogad bennünket a kert kapujában és mindjárt az első mondatok után utánozhatatlan kedv-séggel mondja:

— Bizony, jól mondd, szép itt minden, csak éppen a sziv, mindennek ősszezfogó koronája hiányzik közülünk!

Egy pillanatra elborul a tekintete és mi is a korán, hirtelen elhunyt Nagyasszonyra gondolunk. Csak a vidám gyermekhangok vernek ki bennünket az emlékezés fekete erdejéből. Három fiú unoka, a Hadházy-nemzetség legifjabb bajtársai fogadnak bennünket s a nagyapa amint rájuk tekint, szemében meggyugvás és boldog öröm látszik.

A pompás kis kúriát körben veszik körül az óriás platanok. Hirtelen megszámoljuk, mert első tekintetre látszik, hogy ezeket a platanokat gondolat, öntudatos hozzáértéssel, sőt céllal ültette valaha valaki. Tizenhárom platan áll itt őrséget, egyet perő magassággal, roppant törzsekkel. Egészsegek, töldek és ezer esztendőre ígérkezők.

— Valóban tizenhárom fánk van, Tizenhárom gyönyörű platanfa, — kezdi a házigazdánk, — de ennek a tizenhárom platanának története is van. Amik idején, bizony, mindjárt száz esztendeje lesz ennek, Dragota Ignác, ennek a földnek és a környéknek birtokosa ura sajátkezűleg ültette a fákat. Sőt, ő maga lovagolt át a téglái uradalomba, a Dégenfeld grófokhoz és löhátan hozta el a tizenhárom faszemetet. 1849 őszén, akkor, amikor híre ment, hogy Aradon kivégezték a magyarországi sereg tizenhárom vértanú hőseit, Ezeknek a kivégezett hősöknek az emlékére ültette Dragota Ignác ezeket a fákat s mind a tizenhárom megmaradt, mind a tizenhárom egyformán fejlődött és hirtelen ma is ama tizenhárom vértanúnak gyönyörű emléket ezen a csendes tanyán...

Nézük a fákat, melyek olyan egy-

jornak, mint az ikergyermekek.

Szára, növése, még talán ágabogácska is egyenlők.

Fehérlő, kékesen szürke törzsükön villanyvezetékek dróji vezet, tövükben fehér, ramak kivételű szobrok ékeskednek mi és mindenki azonban, aki ide elkerül, elsősorban a feledhetlenül szép platanfákat nézi és csodálja...

Pedig nem is tudtuk eddig, hogy ilyen csendes emlékeztetők, ilyen gyönyörű hivatású fák ezek a platanok.

A múlt emléke két a lombok suttogásában és bizonyára minden őszi este,

egy október elején elmesélik ezek a fák minden nemzedékeknek, hogy miért kellett meghalniok a tizenhárom vértanúnak...

Beszédes emlékek, suttogó lombú fák s ha a város széléről magyarok látják a jövőben, tudjátok meg magyarok, hogy ez a föld, ez a táj, falvak és városok, puszták, tanyák és csendes zugok tele, de tele vannak édesen büs, vigasztalóan reménykeltő és hirtő örök magyar időkre szóló magyar emlékekkel, mint ezek a névtelenség homályából kilyukkant gyönyörű platanfák...

Ahogy lehet...

Az életrevaló kereskedő ma is megtalálja számítását.

Sok szó esik manapság a megélhetésről. Minden szakmának más-más irányban kellett lájkozódni, hiszen a háború mégse afféle viikkendes átmenet, hanem komoly felkészültséget igénylő olyan folyamat, mely egészen átállítja a gazdasági és szellemi életet. Más a mai ember megélhetése, boldogulása és életszínvonala, mint ezelőtt három esztendővel volt. Az bizonyos, hogy alaposan kell felkészülni minden pályán arra, hogy a holnap biztosabb, a jövőnkönk biztatóbb legyen. Kishitűek, kislelkűek semmire se mennek. A hit és bizalom az, mely ma is esodákat teremthet és a esüggedés már egyet jelent az összeomlással.

Az első időkben úgy látszott, hogy a kereskedelem megy a legnagyobb megrázkódtatáson keresztül. Áremelkedés, árubájlány, emelkedő beszerzési bajok mind-mind olyan tünetek voltak, hogy a kereskedelem komoly aggodalomra adott okot, ahogy szokták mondani. Európa nyersanyaghiánya érezhetőbb és érezhetőbb, ennek dacára a kereskedelem már ott tart, hogy bizonyos átszervezéssel és átállással ma is igényeszkiz kiszolgálja a vevőközönséget. Nem azzal, amivel szerelné, nem olyan mérékben, ahogy a vevő óhajtaná, de az bizonyos, hogy talán minden pályák között elsősorban a kereskedő találta meg az alkalmazkodás és az időkhoz mért munkálkodás módjait.

Holt felkereséstül a kereskedőtársadalomnak tagjait, szakmák szerint. Beszéljenek, mit tettek és hogyan tettek azt, amit tettek és miért éppen úgy eszelekedtek egyik-másik átláló lépésüket.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy ilyen „dühös” vásárlási kedv talán soha nem volt, mint ma van. Honnan, hogyan, de mindig tele vannak az üzletek.

Igy mindjárt a textilboltonban látjuk a hallatlan mozgást. A polcokon ott az árú, a pultrók előtt a vevő, az állványok mellett a kiszolgáló. Mintha mi se történ volna, színek virítanak, arcok derülnek, fogják, tapogatják a kezméket, csak itt-ott hangzik fel néha:

— Aztán állja ez a mosást?...

Megnyugtatják a vevőt, hiszen ha állja, ha nem, vagy van szüksége az árura, akkor megveszi, vagy nincs, akkor pedig kár a szót vesztegetni.

A kereskedő arca derült, amikor mondja:

— A nehezén már túl vagyunk, az az érzésem, hogy nem lesz könnyű a serstünk, de az életrevaló kereskedő ma is megtalálja a számítását. Azt árusítunk, amink van, mer huncut az, aki többet ad, mint amije van. Ma már azt tapasztaljuk, hogy műanyagok egyre jobbak és jobbak, egészen bizonyos, hogy a háború után is lesznek árúk, melyek megtartják ma kiverekedett helyüket. A közönség megértő a vásárlási láz ugyan nagy, de a keresletet ki tudjuk elégíteni, ezt senki se tudja állítani, de a szükségletet fedezni tudjuk...

A keresetre se panaszkodott, pedig terhei is nőttek.

A cipős se tud annyit árut szerezni, amennyit meg ne vásárolnának. Egészen esodálatos, hogy valahány cipős, lábbelis üzlet van, ott a forgalom mindig nagyobb és nagyobb,

— Persze, nem minőségi áruban — mondja a kereskedő —, hanem első-sorban szükségleti áruban. Ez nem fontos, mert minden áru forgalmaz. Nem tudom elképzelni, hogy mennyi volna a mennyiség, amit el ne lehetne adni, ha mondjuk szabaddá tennék a kereskedelmet. A pórtanyagok egyike-másika igen jól bevált. A közönség ahogy idegenkedett, ma már tudja, hogy ezzel az anyaggal is jobban jön ki, mintha ez se volna. Nagyobb forgalom mellett biztosíthatjuk az üzlet menetét is, fenn vagyunk és ez ma sokat jelent...

Az élelmezésnél, házi közszükség-

Biztosítani fogják az állatállomány fennmaradását és fejlesztését

Az ország közlelmezése szempontjából az állatállományunk maradéktalan fenntartása és tovább fejlesztése rendkívül nagyjelentőségű. Nem közböns tehát, hogy az abraklakarmányellátás kérdését hogyan oldják meg. A takarmányellátás terén már az 1940. év őszén zavarok mutatkoztak. Ennek oka részben a rossz eremes volt, másrészt a behozatalj esökkenése. Az elmaradt mennyiség pótlására nem állott átmeneti lépések rendelkezésre, a helyföldi termelés gyors fokozására pedig nem volt mód.

A kormány a bajokat gyorsan és gyökeresen orvosolni kívánta és elrendelte az abraklakarmány kötelező bejelentését. Ezzel több ezer vagon olyan takarmány került felszínre, amelynek létezéséről addig kevesen tudták. Az árufelhalmozási szándéknak elejét vette a kormány, mely figyelembe vette a szociális szempontokat is és a zárolási kötelezettség alól mentesítte le azokat a malomokat, melyeknek napi teljesítménye 100 q-n alul maradt, mentesítette azokat az olejtütöket is, melyek nem érték el a napi 20 q-t. Ez a kivételezés megnehezítette az elosztás munkáját, mire a kormány elrendelte az addig kivételezettek bejelentési kötelezettségét is.

Az elosztás munkáját tökéletesítették, az abrakelosztó szövetet átszervezték. A korszerű köve elemények figyelembevételével sikerült elérni azt, hogy a beérkezett igénylések jogosultsága teljes áttekinthetési, kérségen kívül megállapítható.

A nyilvántartásban most már minden igénylő gazdaság és község szerepel, ami még a lehetőségét is elveszi a rosszhiszemű kérszeri igénylésnek. Megfelelően kiépítették a készletnyilvántartást is, amely lehetővé teszi a közlelletési hivatal azonnali tájékoztatását és azt, hogy mindazon bajok orvoslát találjanak, amelyek nem az elosztás munkájából, hanem a termelés természetéből adódnak. A rendkívüli időjárás viszonyok, az évről évre megisméllődő árvizek jelentős visszaesést okoztak a szálastakarmányok természetében. Megnehezíti az elosztás munkáját az a helyzet is, hogy a Dunánálulon, amely közlelletmással a legin'enzivebb állattenyészti vidék, a legkevesebb abraklakarmány áll rendelkezésre. Még a békeidőben is a budapesti és tiszai malomok gondoskodtak a dunánáluli korpaszükséglet fedezéséről.

Fejadag megállapítása vált szükségessé. Az igénylések kielégítésénél fo-

leti cikkeknél már jelentősébb esökkenés mutatkozik, de azért az élelmes, üzleti érzékű kereskedő úgy forgatja magát, ahogy csak lehet. Mert itt is vannak már pótszerek, nemcsak a kávéban, de más egyebekben is. És ezek a pótszerek jók is, mert hazai előállításúak.

— A mai fűszeres, csemegés nagyon ügyesen kell, hogy beossza áruját — mondja egyik jóízűtű kereskedő.

— Mindenki egyformán akarok kiszolgálni, kivételezés nincs lassan rájön a közönség is, hogy csak így tudjuk ezeket a megpróbáltató időket jól átvészelní. Ma már meg se kísérlük, hogy ezt, vagy azt, amiből mindenütt kevés van, kivételezéssel szerezzék meg. Tejsó, vagy vajjal — ma ezek a legkeresettebbek — ugyanúgy igyekszem vevőim között, természetesen elsősorban régi, éves, könyves vevőim között megosztani, hogy a szükséglet szerint segísek. Nagy család, szegényebb körülmény és más szempontok játszanak közre, semmiesetre sem a mellékkörülmények, vagy társadalmi állások...

És ki tudná hirtelenében szerbeszámba szedni azt az okkal-móddal alkalmazott ügyességet, mely mind arról szól, hogy jól úgy, ahogy lehet, de mindig hittel és jövőbe vetett bizalommal él a mai kereskedő.

kozotabb tekintettel kellett lenni az igénylő gazdaság meglevő takarmánykészletére is.

A takarékosság kerestülvitele természetesen sok panaszra adott okot, a vizsgálatoknál azonban kiderült, hogy csak vélt sérelmekről van szó, vagy pedig a kényszerrendszer természetes következményei azok, amiken sajnos, nem lehetett segíteni.

A korpallatás terén is új helyzet teremteltek. Az eredményt az új gazdasági évben fogjuk előnyösen érezni, mert az összes kereskedelmi malom termelése kezdettől fogva ellenőrzés alá került. Az értékesebb abraklakarmányok közül a malataesirából, sörörkölyből és szárított tengerimoslékból jelentős készletek nem voltak. Hasonló a helyzet a malomkonkoly és malombükköny-nél is, melyek főként a juhászok takarmányozásánál bírnak jelentőséggel.

Az abrakelosztó szövet a múlt gazdasági évben 46.557 igénylést intézett el és összesen 23.401 vagon abraklakarmányt osztott szét egyéni tételekben. Ez a szám azonban többszörösére emelkedik, ha figyelembe vesszük, hogy egyes községek igénylése sok gazda szükségletét foglalta magában.

A szükös készletek ellenére az igények kielégítése mégsem jelentett visszaesést a minőségben, hanem inkább kisebb fejadagokat állapítottak meg.

Sem az olajpogácsa, sem az extrahált dara nem tartalmaz kevesebb tápanyagot, mint az előző években. Az olajpogácsának valamivel nagyobb az olajtartalma, viszont az extrahált darában több az egyéb tápanyag, a fehérje, nyersrost, szénhidrát, ásványanyagok. A közlelletás irányítói mindent elkövetnek, hogy az abraklakarmány elosztásának igazságos megszervezésével biztosítsák állatállományunk fennmaradását és a közlelmezés szempontjából annyira fontos további fejlesztését.

— Harmadik hústalan napot vezetnek be Svájcban a svájci életterekben. A svájci pályaudvari életterek már régóta tartanak hetenként három hústalan napot.

Sörözzünk

a Sör Szanatóriumban

Simi bácsinál

Simonyi-út és Veszprémi-utca sarok
Asztalloglalás 13-79 telefonon

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Ma pénteken nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

Augusztus 14-én reggel 9 órakor a mai helyrehozandó illő komolysággal, de mégis ünnepélyes keretek között nyílik meg a „háborús” Nemzetközi Vásár, amely Magyarország és kilenc külföldi állam háborús iparának és háborús ellátásának csodálatos erőfeszítését és pompás eredményeit tárja ország-világ elé. A háborús csoportok csak új és remek színekkel gazdagították azt a látványosságot, amelyet évről-évre fejlődve, egyre káprázatosabb keretekben nyújt a Budapesti Nemzetközi Vásár.

A felárú utazásra jogosító vásárigazolványokat ebben az évben — bár legújában még csak a dunai hajójáratokra érvényes újfajta vásárigazolványokkal egészítették ki azokat — a rendkívül viszonyok miatt csak korlátozott számban bocsátották ki, de ez cseppet sem csökkentette az általános érdeklődést: — máris igen sokan jöttek fel Budapestre olyanok, akik nem tudták már vásárigazolványhoz jutni.

A hivatalos megnyitó ünnepség után a nagyközönség részére pénteken déli 12 órakor nyílik meg a Vásár, amely ezúttal is tíz napig tart és augusztus 24-én este 7 órakor zárul.

Hogyan lehetne megakadályozni az ellopott vagy elvesztett élelmiszerjegyek felhasználását

Az egyre gyakoribbá váló élelmiszerjegy-eltűnések végre alapos intézkedésre kell, hogy indítsák az illetékes hatóságokat. Napról napra lopnak és veszítenek el élelmiszerjegyeket, sőt egyenesen tolvajszövegetek alakulnak, amelyek élelmiszerjegylopásokra „specializálják” magukat, hogy azután az így szerzett jegyeket vagy továbbadják jó pénzért, vagy — ami a gyakoribb eset — a kiváltó élelmiszereket adják el zűgforgalomban.

Azok a szerencsétlenek pedig, akik vagy a saját vigyázatlanságuknak, vagy a bűnös kezüknek esnek áldozatul és akiknek a száma napról-napra rohamosan nő, hónapokon keresztül, családjukkal együtt a legnagyobb nélkülözésnek vannak kitéve. Új élelmiszerjegyeket — nagyon helyesen — nem kaphatnak, hiszen ha minden eltűnt élelmiszerjegy helyett újakat adnának ki, akkor rövidesen kétszeresére emelkedne a kiosztandó élelmiszeradagok száma.

Egyre újabb és újabb tervek merülnek fel arra, hogy az idegen kezekbe jutott élelmiszerjegyek felhasználását lehetetlenné tegyék és ezzel az élelmiszerjegy tolvajlásoktól, vagy vásárlásoktól is elvegyék a bűnösök kedvét. Ezek közül — mint egyik legkönnyebben megvalósítható és legegyszerűbbet — a következőkben ismertetjük.

Szigorúan ellenőriztesse a hatóság azt, hogy a kereskedők sajátkezüleg vágják le az egyes élelmiszerjegy szelvényeket és már előre levágták szelvényre semmi körülmények között ne szolgáltatassanak ki élelmiszert. Rendelje el és ellenőriztesse a hatóság, hogy a kereskedők azoknak, akiket nem ismernek, csak akkor adjanak ki élelmiszert, ha a polgári személyi lapjukkal, vagy a rendőri bejelentőlap szelvényével igazolják, hogy azonosak az élelmiszerjegy tulajdonosával, vagy háztartásához tartoznak.

Ez a kis ellenőrzés igazán nem okozna különösebb megterhelést sem a kereskedőknek, sem a közönségnek, mert a kereskedők ugyanis személyesen ismerik vevőikről legnagyobb részét, tehát csak elvétele kellene igazolást kérniük, a közönség tagjainak pedig a polgári személyi lapot auműgy is magukkal kell hordanok. Ha emellett még a rendőri bejelentő lap szelvényét is zsebreveszik, amikor idegen üzletbe mennek vásárolni, ez nem okoz semmi nehézséget, viszont ez az igazoltatás igen sok eltűnt jegyet és azoknak „ilegitim” birtokosát juttatná a hatóságok kezébe és a jól megérdemelt dűtyiba.

Doni hídfő légibombázása

(M. kir. I. honvéd haditudósító század közlése. v. Szabó László hdp. őrm.)

Nehéz nap volt ez a mai! Nehéz volt a léleknek!... Nehéz a testnek!... De nehéz a bombázógépek részére is, pedig azokban ezrével van lövő...

Éjjel után fél kettőkor már jött az első riasztás.

Hangos kongatásra riadok, mi az? Persze, riadójel, a szolgálatosok részére.

Gyorsan kihajózom magam a pokrócok közül. Felrágatok néhány ruhadarabot. Mosakodás ököllel... Aztán bele a bőruhába...

Eligazítás már a reptéren, a gépek előtt.

Megtudom, hogy a szovjet meglehetősen elszemtelenedett az éjjel. Ezért kezdődik ma ilyen korán a nap. Feladatunk a támadásba lendült szovjet harcokcsik megsemmisítése. — Nem könnyű, de igen érdekes feladat nehéz bombázók részére. A harcokcsik pontcél, zuhanóbombázónak való.

Közvetlenül, saját csapatéink elé kell mennünk. Ez még felelősségteljesebbé teszi a dolgot. A legkisebb tévedés célzása és küzdőnk közé hull a szovjetnek szánt »ajándék«.

A mozgás a Donnól van. Azon a szakaszon, ahol a bolsiának, hallatlan erőfeszítések árán, még sikerül egy hídfőállást tartaniuk, amely, mint valami féregyalvány-ésűg homódeink vonalába. A szovjet elkeseredett kapaszkodásának itt az az oka, hogy rövid idővel előbb éppen előlünk, itt zárult be egy hatalmas szák. Bena hadiszerekkel jól ellátott hatalmas szovjeterseregrész vergődik. Ezek felszabadítására irányul az elszánt harcokcsik kísérlet. A jelentések mintegy hatvan-hetven harcokcsiról számolnak be. — Itt kell tehát rendet teremtenünk.

Ki kell húznunk ezt a szovjettűskét... de úgy, — miként a századparancsnokunk mondja: — „hogy megemlegessék és elmenjen a kedvük a próbálkozástól.»

Lehetetlenné kell tenni a visszavonulás útját is számukra! Az újonnan épített hadihídfőnek röpdülnie kell! Így szól a parancs!

Csillogó tekintet rá a válasz a század részéről. Tetszik a feladat. Nekik való, — a »boszorkány-századnak«, amely nemcsak a gépek oldalán viseli a seprünlovagló fekete boszorkány jelvényt, hanem minden tagja vész- és bőrkezelésében a bal ujján is ott nyargal az oszorrú, ördögfeke sziprttyó, kiárvra.

Gyors motorpróba és sebesen lendül magasba kilenc nehéz gép.

Újra szokott helyemre ülök, a segédpilótaülésem. Hamar elérjük a 400 métert. Egyelőre nem emelkedünk tovább, mert máris az alsó felhőréteg vonalában járunk. Az idő rossz! Vihargyanus!

Nem is várat soká, megered az eső. Erőteljesen szítani kezd. Tölem jobbra velünk egy magasságban, hatalmasakat villámlik. Több gáz! — ez a jelszó. Nem kerülünk felhőt, hanem toronyiránt neki. Kerészül rajta, ahogy csak lehet. Sokszor csak a gép orráról látom, annyira zuhog.

Megkísérjük a felhő áttörését. — Egyik motorunk kellemtellenkedni kezd. Nem egyeznek fordulatszámában. Szétjárnak »darálnak«, mint az agyonhasznált örlőgép. A püta sokáig pró-

bálkózik... Persze a motorral való bajlódás alatt leszakadunk a kötelektől és fokozott nyargalással csak a cél közelében érjük be a többieket.

A magasság kétezer méter. Tovább emelkedünk, mert ha a szovjet légvédelem engedi, alacsonyról szándékunk támadni.

Már látom a Don ezüst pántlikáját, amikor egyre feszültebb, egyre izgalmasabb pillanatokkal telik meg utunk. A harc, a támadás előszele csupja meg a lelket... Mindenki készülődik a nagy »átvágásra... Találgat: Mi vár rá a célterület felett?... Mit talál ott?... Hogy sikerül a rácsapás?...

Elesen bontakozik ki a doni hadihíd. Mind közelebb... Már ők is látnak bennünket... Sőt már azt is tudják, hogy rájuk megyünk... Rettegő érzés lehet — gondolom. Aztán már csak egy percet tudok számolni és látom, hogy a pezérgép megugrik... A rajok ék alakja felbomlik és az első négy gép már oszlopra fejlődve, széles térközzel követi egymást. Mi is igazodunk... A cél felett a kilenc gép, mintha szalagra kötötték volna, úgy hűz sorban, vészjelzőn, a magasban.

Valami meg nem magyarázható érzés át súgja, hogy most kedvünkre »kihajurozzuk« magunkat az oroszok felett.

Kétezer méteren megkezdjük a megbeszélte játékot. Egyik forduló a másik után, de egyetlen puskalövés nem hangzik, egyetlen bombát nem hajítunk. — Közben egyre lejjebb. Egyre fenyegetőbb. Egyre rémitőbb.

Ezalatt egyetlen mocnánst nem látni odalenn. Idegoneselő dolog lehet figyelni a lentieknek, ahogy ez a kilenc kerekű gép, mint éhes ragadozó madár kiszemeli célját és aztán gyilkos erővel nyom a nyakuk közé 25—30 tonnányi bombaesőt... És nincs védekezés, nincs segítség.

A hatodik kört rajzoljuk az égre, amikor a legelső bomba kidobását észre veszem. Hirtázik kettőt —hármát és mintha csak zsinóron vezetnék irányba veszi a hídát. Toronymagas vízgejzir szökik fel a bombától, de vele együtt repül a keleti partész első hídfagya is.

Megbeszélte jelet nem követhet pontosabban a támadás, mint ahogy ezt a dobást fogadja a többi gép, a kinyílt bombajáratokból eredő a bombaeső. — Mintha minden gép mohó féltékenységgel akarná elhalászni társa elől a célokat, olyan kavargás kezdődik. A mozdulatlan mélység egyszerre nyüzsgő, rémült katlanná változik. Menekülő ember, állat, gép összekeveredik. Kitért lent a pánik, a téboly!

A bombázópor gyilkosan zuhog tovább. Beleszól a géppuskák csattogása is. Megfigyelünk egy őtszázkilósat küld az orosz tankokra. Feketefüst hőmpölyg utána. Majd az erdőszegélyt nyomjuk meg. Jól számítnok. 12 darab csörtet elő a sűrűből. A vezérgép kapja el őket.

Negyvenedik perce szárnyalunk a cél felett. Kitérül a bombatár. Utolsóinak hagyja el gépünk a céletteret. Utolsóinak érkezünk a gyülekezőre is. Sietve beállunk a kötelekbe, sebesen vonulunk hazafelé. Mit lehet tudni, otthon, talán már vár is valami új feladat.

Feladat valóban van, csak a szerencse nem a miadák hozzá. Egy másik csoport csípte el magának. Leszállás közben figyeljük indulásukat.

Kora délután megérkezik az új feladat is. Ez a bevetés, már messze az oroszok után küldi a gépeket. A flúk gyönyörű dolgokat mondanak visszatéréskor. Tőlük tudjuk meg, hogy végképp löttek a reggeli orosz hídfőnek. Elessett a magyar csapatok már régen tájlanak rajta!

Nyári Egyetem

MAI ROGRAMMJA:

10—12-ig Pátzay Pál: Szobrászatunk magyarsága és európaisága.

Délután 5—7-ig dr. Karácsony Sándor: Európai minták a magyar lélek nevelésében.

10—11-ig Nebbia professzor, 11—13 óráig pedig Melocco szerkesztő tartanak olasznyelvű előadást.

10—11-ig dr. Moravék Endre miniszteri osztálytanácsos: A magyar társadalom és a nemzetiségek.

Délután 5—6-ig dr. Oszvald György miniszteri tanácsos: A hazai nemzetiségek jogi helyzete.

A Sajtótanfolyamon: 9—10-ig gróf Dessewffy Gyula: A néplap problémája. Délután 5—6-ig dr. Berkes Róbert: Kiadóhivatal és szerkesztőség. 6—7-ig dr. Radnai Endre: A politikai rovat.

ELŐADÁSOK A NYÁRI EGYTEMEN

Dr. Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő a Sajtótanfolyamon »A kép és a propaganda« címen tartott előadást. Először azokról a magasabb szempontokról szólt, melyeknek érvényesülni kell az újságírásban. Ezután a képről szólt, mely rendkívül nagy propagandát jelent az újságoknak. Hangoztatta, hogy a magyar újságírás ezt az eszközt is a győzelem biztos akarásának szolgálatába állítja. Az előadónak dr. Mihelics Vid mondott köszönetet.

Dr. Ortutay Gyula egyetemi m. tanár »Népköltészetünk magyarsága és európaisága« címmel tartott előadást. Több nemzet népi költészetében találhatók azonos jellegű motívumok, de nem következik, hogy ezek közös eredetből származnak.

Magnino római professzor olasz nyelven tartott előadást a magyar és japán szellemi kapcsolatokról. Magyarország és Japán között mély lelki rokonság mutatható ki.

Járdány Pál zenetanár a népi zenénk magyarságáról és európaiságáról beszélt.

Dr. Nagy Géza kolozsvári egyetemi professzor »A református egyház és a nemzetiségek« címmel tartott előadást. Hangoztatta, hogy a kereszténység nem választja el, ellenkezőleg összekapcsolja a népeket. A magyar reformátusok száma 3,210,000, ezenkívül vannak még a nemzetiségek közt is reformátusok. Az egész reformátusságnak 98 százaléka színmagyar. Az államnak támogatnia kell a reformátusságot, mert ezzel a fajmagyarságot erősíti.

— Japán—mandszu matiné. A Magyar Nippon Társaság szombaton délelőtti színonalás, szép műsorral matiné rendez az Apollóban. A Nyári Egyetem hallgatóin kívül a nagyközönség is résztvehet a matiné.

— Antal István miniszter előadása. Hétfőn dr. Antal István nemzetvédelmi miniszter tart előadást a Nyári Egyetemen: »A propaganda multja és jövője« címmel. Az előadást — lekin-tettel a nagy érdeklődésre — az Aulában tartják meg.

A NÉMET EGYTEMI HALLGATÓK MEGKOSZORÚZTÁK A HŐSÖK EMLÉKMŰVÉT

Tegnap délelőtti fél 12 órakor a Nyári Egyetem német hallgatói megkoszorúzták a Hősök emlékoszlopát. A szép ünnepségen Debrecen város katonái és polgári előkelőségei, az egyetemi tanárok és a Nyári Egyetem hallgatói nagy számban vettek részt.

Ősztündíj kertészeti pályára lépő érettségizetteknak

MTI jelenti: A földművelésügyi miniszter a M. Kir. Kertészeti Akadémia hallgatói részére 32 darab évi ezer, illetőleg ötszáz pengős ösztöndíjra írt pályázatot. A miniszter e jelentős támogatást elsősorban azoknak a kertészeti pályára készülő érettségizett ifjaknak adja, akik gazdasági tanári, kertészeti szakfoglalkozásúak, vagy más állami állásban kívánnak elhelyezkedni.

H I R E K

„DEBRECZEN“

Szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérezs). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-59. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P., negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. 8-án reggel 8-tól 15-én reggel 8-ig: „Aranyangyal” Piac u. 50. telefon: 24-53. — „Reménység” Csapó u. 22. telefon: 14-21. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér és Teleki u. sarkán, telefon: 32-81. — „Sas” Hatvan u. 66. telefon: 11-93. szám.

Lássuk el meleg téli holmival a messze idegenben harcoló magyar katonákat!

Új kenyérré

Vasárnapi ebédnél ülnek
Az asszony és a két gyerek...
Negyedékre nem terítnek...

Ünnepi ma az asztal, ebéd...
Arad új kenyér illata!
De mit máskor kagnya ettek,
Most fájó könnyek közt nézi
Gyermekszemük fáradt sugara.
S míg szívük imára gerjedez,
Anyuk szeme a magasa
S messze távoiba révedez...

Esznek és fájón hallgatnak,
Csak magában kéri mindenik:
„Hol van apám, merre baktat,
S a szakács mit főzött mára?
Mit esznek, kik porba, sárba
Ott küzdenek a Don kauzára?”

S messze idegen földeken,
Menázi mellett a barna szem
Nézi az otthoni asztalt:
A gyermekek csámcsogó száját,
Forró ételt, fúrge asszonyt,
Kik a bánat felmagasztalt...

S míg megtöri bajszát, állát, bus
Imába sóhajt ő is halkán:
„Legyen áldott az új kenyér,
Az otthoni kéz, mely sütötte,
Mely a nyári nap tűzében,
A szemeket összegyűjtötte!”

S a vasárnap derekán így tűi
Mig otthon a falu mozdul:
Templomba mennek az öregek
Táncolni a fiatalok,
Don völgyében az ég peremén
Zúgnak az idegen sasok!

BOT ANDOR.

— A szófiai Bolgár-Magyar Kereskedelmi Kamara küldöttsége a Budapesti Nemzetközi Vásár megtekintésére Budapestre érkezett. A bolgár vendégeket a pályaudvaron a budapesti bolgár követ, továbbá a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar-Bolgár Kereskedelmi Kamara főtitkára fogadta.

— A rokkant honvédek álláshoz tartását már megkezdte az Országos Hadirokkantgondozó Szövetség. Az elhelyezési lehetőségek felajánlása szép eredménnyel folyik.

— 75.000 zsák kávéfélének Brazíliaiban a kávé világpiacon árának fenntartása érdekében.

— Két hét alatt 3000 szerb bandita esett el, 9700 bandita fogságba esett. * Az összes fényképészek műtermelkeit vasárnaponként zárva tartják.

— Az angol hírszolgálati iroda közlése szerint illetékes körök becslése alapján az Egyesült Államok kincstárának a július 1-ével megkezdött költsége évi éven legalább 77 millió dollárra lesz szüksége. Adóból csupán 24 milliárd folyik be, 53 milliárdot tehát kölcsönből kell fedezni. (MTI.)

— A feleséget agyonlőtte, aztán öngyilkos lett Trifkovics, Jugoszlávia volt lisszaboni követe. Tettének okáról még nem közöltek részleteket.

Sorozatos falbontásos betörés a Kassa-úton

Néhány nappal ezelőtt falbontó betörők behatoltak a Méllusz könyvkereskedés helyiségébe a légtalmi pincébe és az üzlet raktárhelyiségén keresztül és onnan közel 100 pengő váltópénzt, valamint néhány száz pengő értékű töltőtollat vittek el.

A falbontó betörőbanda úgy látszik nem elégedett meg a Ferenc József úti könyvkereskedésben szerzett zsákmánnyal, mert tegnapra virradó éjszaka sorozatos betöréseket hajtottak végre a Kassa úton és környékén.

Balla Jánosné Kemény Zsigmond utca 10. szám alatti lakásának nyírkonyhájába úgy hatolt be a betörő, hogy a nyári konyha tetefét kibontotta, bemászott a helyiségbe és onnan egy fekete férfi felkötőt, egy lakkcipőt és élelmiszereket vitt el 300 pengőt meghaladó értékben.

Még ugyanezen az éjszakan betört a tettes özv. Pikó Gáborné Kassa út 34.

Egy homokkerti család szerencséje

Eesedi Kálmán ácssegéd ismert homokkerti családból származott. Az apja is nevezetes ácsmester volt Debreczenben. Eesedi Kálmán részt vett az első világháborúban és azóta is több ízben teljesített katonai szolgálatot. A Homokkerti Ref. Olvasó Együletnek zászlótartója.

Eesedi Kálmánnak nyolc élő gyermeke van. Ez a tíztagú család Budai Ézsaiás-utcán lakott egy olyan szobában, aminek a belvilága három méter. Nagyon sokszor próbálta megszakadítani családját ebből a lakásból, amely egészségileg is káros volt, de nem sikerült. Hiszen ki adja ki ma a házárt lakásul olyannak, akinek nyolc gyermeke van?

És most az ONCA jóvoltából az Eesedi-család kapott egy házat, külön udvarral. A szoba hatméteres belvilágú, van konyhája, szájja és fürdő-helyisége. A letek 380 négyszögöl, amelyen sok mindenféle lehet termelni. A ház és telke értéke 9000 pengő, de Eesedi Kálmán, tekintettel nagy családjára, 4500 pengő értékben, havi 20 pengős törlesztésre kapta örök tulajdonul.

Megkérdeztük Eesedi Kálmánt — ki egyébként dolgoz, józanéletű, családját szerető ember — hogy miképpen vélekedik a helyzetről. Leleköl örül, úgy mond, hogy családjára egészséges otthonban élhet. A gyermekei szabadon jöhetnek-mehelhetnek, nem bánja őket senkinek, mert nehéz a nagy családdal egyének lakni. Ha az Isten egészséget ad neki, letörleszti a ház árát — fejezte be a beszélgetést. (K. Gy.)

— Meghívó. Glück Lili és Waldmann Lajos, folyó hó 16-án, délután 3 órakor tartják esküvőjüket a Hatvan u. 34. sz. alatt, amelyre rokonokat, jóbarátokat és ismerőseiket ezúton hívják meg. — (Minden külön értesítés helyett).

— Napezés közben két leány elvitte a ruháját. B. Szabó Mihály debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen két fiatalkorú állásnévelői háztartási alkalmazott ellen, akik — miután a Péterfia-úcai temetőben egészségügyi szempontból napozott — levették kabátját, ingét, nyakkendőjét és kalapját ellopák. A leányok ravasz módon fosztották ki, egyikük beszélgetésbe kezdett a napozó B. Szabó Mihállyal és közben a másik elvitte a ruháit, melynek zsebében volt órája és öngyujtója is. A rendőrség a feljelentés alapján elfogta és őrizetbe vette a két leányt.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahittközség templomaiban az istentiszteletek rendje augusztus 14—21. Pénteken este mindkét templomban 7.40, szombaton reggel 7. délelőtt a Deák Ferenc utcában fél-11, délután mindkét templomban félhat, este 8.40, köznap reggel mindkét templomban félhat, este 8.05 órakor. Hítség-noklat szombaton délelőtt a Deák Ferenc-utcai templomban. Rabbiság.

— Istentiszteletek ideje az ortih izr. templomban. Péntek d. u. 7.47. Szombat d. e. 8. d. u. 6 órakor. Szombat kezdete 7.37, kim. befejele 8.48 órakor.

szám alatt levő dohányárudájába oly módon, hogy a földet kiásva kibontotta a dohányáruda helyiségének a falát és bemászva onnan egy köteg, 40 pengő értékű makulatura újságot és egy nagy ollót vitt el. Trafikárut és pénzt nem talált, mert a közelben lakó tulajdonos zárás után mindig magával viszi a lakására.

Tegnap hajnalban kísérletet tett a betörő özv. Földényi Lászlóné Kassa úti trafikjába való betörésre, ide azonban nem tudott behatolni és így az épület falán ejtett rongáláson kívül a tulajdonosnak nincsen kára.

A betöréseket a reggeli órákban fedezték fel és nyomban értesítették a rendőrséget. Szűcs Jenő detektív szállt ki a helyszínre és sikerült olyan nyomokat biztosítania a vizsgálat során, melynek alapján már megállapítást nyert a tettes személye. A betörő kézrekerítése rövid időn belül várható.

— A Budapesti Nemzetközi Vásáron Japán és Mandzsukuo is részt vesz.

— Lopás miatt őrizetbe vett a rendőrség egy háztartási alkalmazottat. Vitéz dr. Szily Tibor főorvos, Honvédtelme-6-utca 6. szám alatti lakosától Fehér Margit 21 éves háztartási alkalmazott ruháit lopott. A rendőrség őrizetbe vette és kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

— A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Roosevelt szerlén összehívta a csendes-óceáni haditanácsot. (MTI.)

— Csibár Ferencet, az ismert hivatalos ökölvívót az éjszaka a Visegrád utcában három ismeretlen férfi megtámadta. Csibár öklével védekezett, de az egyik támadó megszurta. A vérvesztés miatt elájult és kórházba vitték. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy az ukrainai termények jórészt a hadsereg és a benszülött lakosság ellátására fordítják. Emellett is sikerült a legutóbbi hetekben jelentékeny mennyiségben a kenyérmagvakat Ukrajnából Németországba szállítani. A lap megállapítja, hogy a jövő téli élemezés már biztosítottnak tekinthető. A heti burgonya-feladagot a jövő télre valószínűleg négy és fél kilóban állapítják meg.

— A homokkerti és kerekestelepi műkedvelők előadásuk bevételeit, 10 pengőt a főispáni hivatal újan a Vöröskereszt céljaira juttatták el.

— Byrd tengernagy sarkkutatózásában volt utitársa Macholm Hamson százas egy repülőszerecséltésében életét vesztette.

— A Vepeléti-úti revolvéres trafikrahót, Boda Antal gyár munkást minden valószínűség szerint holnap stábilis bíróság elé állítják.

— Leventebüntetések. A rendőri büntetőbíró augusztus hó 12-én az alábbi leventéket elzárással büntette meg: Balogh József 1922, Homok u. 132, 15 nap, Antonyák Tibor 1921, Kút u. 128, 15 nap, Timár Lajos 1922, Horthy-kórház, 15 nap, Sertőző Zoltán 1922, Bellegelő 429, 8 nap, Horváth János 1925, Hajdúszoboszló, 8 nap, Rózsa László 1921, Vörösmarty u. 30, 6 nap, Pongor Pál 1922, Kar u. 23, 6 nap, Kövesdi Jenő 1921, Hajnal u. 2, 2 nap, Horváth Imre 1923, Bellegelő 518, 2 nap, Arday György 1920, Csapó u. 16, 5 pengő, Csire Sándorné (szülő) Nagycsere 5 pengő

Ezen leventék meg az elmulat kiképzési éven mulasztottak igazolatlanul, akik ellen az eljárást a rendőrség a városi leventeparancsnokság feljelentésére indította meg.

— A Fűszerkiskereskedők Egyesülete felhívja a vásárlóközönség figyelmét, hogy közgyűlésének határozata értelmében minden pirosbetűs ünnepnap délután 2 órától a fűszerüzletek zárva tartanak. Folyó hó 15-én, szombaton ilyen ünnepnap lesz, az utána következő vasárnap teljes napi munkaszünet, így vásárlási lehetőség hétfőn reggelig nincsen. Tisztelettel kérjük vevőinket, hogy szükségleteiket szombaton délután 2 óráig beszereljék sziveskedjenek. Az egyesület elnöksége.

— Az egyesületközi együttműködés által a Hősök-terén rendezett kiállítás, amely a magyar haza, a magyar kard, emmel az ezeréves magyar államhatalom nagyságát és az örök magyar katonai erényét, dicsőségét mutatja be, elkészült. A kiállítást pénteken délelőtt nyitja meg Kállay Miklós miniszterelnök.

Anyakönyvi hírek

Születések: Nagy János kisbirtokos Pac 9, leány Erzsébet. Helfrich László asztalosmester, Vigkedvü Mihály u. 8, leány Éva. Németh Lajos asztalosmester, Polgár, fiú Lajos. Lakatos Gábor gazdasági cseléd, Kismacs 27, leány Mária. Szarka Cáspar postaaltiszt Branyszkó u. 10, fiú István. Bacsó János napszámos, Pósa u. 56, fiú István. Volentik Sándor keresk. Piac u. 9, leány Anna. Csordás Kálmán közművessegéd, Dózsa u. 9, leány Irma. Bodroglózy Z. vill. rt. tisztv. Nyíregyháza, fiú Zoltán. Stég Miksa textil keresk., Polgár, leány Zsuzsanna. Kovács István MÁV munkás, Nyil u. 51, leány Juliánna. Posta Miklós gazd. cseléd, fiú Miklós. Kovács Mihály napszámos, H-Böszörmény, fiú Mihály. Barabás Zsigmond hentes kiségitő, Montezredes u. 17, fiú Zsigmond Gyöngyi István kisbirtokos, Búsi u. 14, leány Ibolya. Báthory József pü. fogalmazó, Szoboszlói út 2, fiú Szabolcs. Szakál János keresk. István út 19, fiú András. Toroczka Mihály tvsz. szakasz vezető, Vigkedvü M. u. 15, fiú Csaba. Nagy András napszámos, Kunhalom u. 39, fiú András. Kiss Sándor rakt. munkás, Balaton u. 3, fiú Zoltán. Csonka István kárptossegéd, Vendég u. 2, lány Margit. Lőki Béla magántisztviselő Kigyó u. 51, leány Gabriella. Molnár János napszámos, Bellegelő 485, leány Ilona.

Eljegyzések: K. Jakab András géplakatossegéd, Lorántffy u. 18—Kiss Margit, Galamb u. 6. Olajos János szabósegéd, Péczeli u. 6.—Rásó Irén, Olajút 35. Pencz László pü. fővigyázó, Kossuth u. 12.—Tatár Anna, Szegfű u. 35, sz. Varga László fodrászmester, Borz u. 14.—Vadai Lujza, Csuka u. 18.

Házasságkötések: Szöllősy Gyula városi tisztviselő, Andrássy út 16—Szabó Juliánna, Simonffy u. 49. Kiss Gyula közművessegéd, Teleki u. 28.—Óvári Erzsébet, Pöltenberg u. 4. Kádár András timársegéd—Hajdú Ilona, Nyil u. 62. Baji Balázs villamoskálauz, József kir. herceg u. 22—Király Margit, Tiszadob. Eklí József rep. őrmester Ungvár—Kutasi Róza, Ménrot u. 11. Tóth Vilmos nyug. MÁV feülegelő, Tompa M. u. 4.—Zelinger Margit, Zápolya u. 9. Róth Ferenc cukorkakészítősegéd—Czikó Borbála, Külsővásár-ter 8. Dala Géza kocsmáros, Nyil u. 34—Csuka Jusztina Damjanits u. 11.

Halálozások: Jocsák Gizella gk. 17 éves, Uszó u. 7. Takács Mihályné gk. 33 éves, K. Tóth u. 7. Biró Pál rk. 71 éves, Szotyori u. 2. özv. Csiky Kálmánné ref. 73 éves, Tóth Arpad u. 42. Nagy Sándor ref. 82 éves, Kishegyesi út 40. Nádolán Péter rk. 33 éves, Kishegyesi út 40. sz. Ulveczki János rk. 71 éves, Kishegyesi út 40. Pivó Rudolf ref. 5 napos Torockó u. 35. Béres Mihály gk. 27 éves Nagyhalász. Ujvárosi Péterné ref. 28 e. Balmazújváros. Szekeres András ref. 28 éves, Tóth Arpad u. 27. Szabó Anna ref. 3 hónapos, Tóth Arpad u. 38. Végh Pálné ref. 68 éves, Tegez u. 27. özv. Rimler Szilárdné ref. 64 éves, Budapest Rostás János rk. 7 hónapos, Tóth Arpad u. 27. Bessenyei Sándor rk. 2 éves, István út 7. özv. Mór Istvánné ref. 63 éves, Malvin u. 10. Nagy Juliánna ref. 28 éves, Kishegyesi út 40. özv. Major Gáborné ref. 92 éves, Kishegyesi út 40. Sallai Istvánné rk. 48 éves, Nyomató u. 11. Gáspár Sándor nyug. igazgató kantortanító, ref. 100 éves, Csillag u. 73. Nagyjádi Sándor rk. 42 éves, Budapest. Futó András ref. 64 éves, Bellegelő 254. Székelyhídi Mihály ref. 11 hónapos, Virig u. 15. Balogh Zsigmond rk. 44 éves, Pocsaj.

Elrendelték az emberi haj gyűjtését

Az ipariügyi miniszter elrendelte az emberi haj gyűjtését az ipari nyersanyagokban mutalkozó hiányok pótlására.

A fentiek alapján felkéri a helybeli és környékbeli borbélymestereket, hogy a hulladék emberi hajukat a különböző csomagokban a hulladékoktól megkülönböztetve adják be a levendékgazdasági Szövetkezés Szent Anna utca 32. szám alatt levő hivatalos helyiségébe. Az öt- és tízkilós csomagokat, vasúti szállításra alkalmasan kell csomagolni. Az átadáskor a beszolgáltatott hajmennyiségről elismervényt kapnak, ezt közzé kell egy vagy két hét múlva történi a helybeli újsámban.

GYÁSZROVAT

Gáspár Sándor nyug. ref. igazgató-kántortartó, életének századik évében elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető diszravatalozó terméből, a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Csillag u. 73. Dankó temetkezés.

Sallai Istvánné Bautzy Emília 48 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 6 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből, római kat. szertartás szerint. Lakás: Nyomató u. 11. sz. Dankó temetkezés.

Futó András gazdálkodó 64 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből, ref. szertartás szerint. Lakás: Bellegelő 254. Dankó temetkezés.

Balogh Zsigmond 44 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félnyolc órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából, Dankó temetkezés.

Székelyhídi Misi 11 hónapos korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából, ref. szertartással. Lakás: Virág u. 15. Pusztai temetkezés.

Balogh Dávid kovácssegéd 65 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető 3-as ravatalozójából, ref. szertartással. Lakás: Szappanos u. 15. Pusztai temetkezési intézet.

Kegyes Andrásné Szegedi Mária 74 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából, ref. szertartással. Lakás: Apponyi u. 46. Pusztai temetkezési intézet.

TEMETÉSEK KÖLTSÉGEINEK MEGTÉRÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

Megjelent a Kereskedő Tanonciskola évkönyve az 1941-42 tanévről

Most jelent meg a Társulati Kereskedő Tanonciskola évkönyve az 1941-42. tanévről. Az évkönyvből megtudjuk hogy az utóbbi két év alatt nagy fejlődés ment keresztül az iskola, mert fennállása óta még ilyen nagy létszámmal nem dolgozott, mint a két utóbbi év alatt. Háromszázon felül volt a tanulók száma a fiú és leány tagozaton s kilenc osztályban tanítottak a délutáni órákban. A megújuló magyar kereskedelmnek egyre több és több jövedelmező, szakképzett kereskedőre volna szüksége, mert ugyan nagy a tanonciskola növendékeinek száma, de nem tudjuk az utánpótlást olyan mértékben szolgálni, mint amilyen mértékben erre szükség volna. A vidéki magyar gyermekek kereskedelmi pályára való nevelésével lehetne a hiányokon nagy mértékben segíteni.

Az iskola mostani befejezett tanéve s 85-ik volt fennállása óta. Az értesítő beszámolója szerint a tanév minden zavaró körülmény nélkül folyhatott le. A tanulók hazafias, vallásérvelési nevelése, tanítása a legjobb eredményt mutatja fel. Két alkalommal is önkéntesen gyűjtöttek a tanulók a harctéren küzdő honvédeknek, elég tekintélyes összegben dohánymenűt és minden nemzeti ünnep az iskola önképzőkörre hazafias ünnepélyt rendezett.

A tanulmányi eredmény kitűnő volt az elmúlt tanévben, mert jeles eredménnyel 67 tanuló végzett 24 százalékos, jó eredménnyel 101 tanuló 36 százalékos, megfellelt 98 tanuló 36 százalékos és csupán egyetlen tanuló ismételt meg az osztályt. Ez olyan eredmény, melyre méltán lehet büszké az iskola. Ötvenhat tanuló kapott pénz és könyvjuttatást a záróünnepélyen, több mint kétszáz pengő értékben. Rendezett az iskola kirándulást igen szép eredménnyel s az önképzőkörök, ifjúsági könyvtárak cserkészcsapat és levante egyesület mind-mind az iskola keretén belül végezte jó munkáját, megfelelő skatánárok irányítása és vezetése mellett.

A tanévről beszámoló, szép eredményt felmutató évkönyv a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájának gondos kiállítását dicséri.

— Elszüllyedt a Requint de Gaulleista torpedóromboló — jelenti a londoni rádióállomás.

— Súlyos és tömeges gombamérgezés történt Kispesten. Schmalzer Lajosné, Váradi Gyuláné, Schmalzer Lajos, Schmalzer Ferenc, Agárdi László és özv. Váradi Gyuláné vacsorára gombapaprikást ettek, amelyől életveszélyes mérgezést szenvedtek.

FILM

VIGSZINHÁZ. „Mégvéddem egy asz. szonyt” című film a felújítás alkalmával is érthető érdeklődést kelt, mert olyan kitűnő együttes gondoskodik a sikeréről, amilyen a jobb magyar filmekben is ritkaság. A darab meséje, kivitelezése mind-mind jó. A kísérő műsor friss híradója érdekes, időszerű.

SPORT

A DVSC változatlan csapatösszeállításban utaznak a szegedi visszavágó mérkőzésre. A Szeged egyébként szombaton Csongrádon a CsLE-vel játszik barátságos mérkőzést.

A MÁVAG elleni eredménnyel általában elégedettek a vasutas vezetők. Kiszivárgott hírek szerint az eddigi erősítéseken kívül Mihályfi, Hámori, Kaposi és Szilágyi II. további erősítésekre gondolnak. Belső csatárokról és tartalékapuvérről lenne szó.

Az Újpest nem óvja meg a Törökvs elleni mérkőzést, nagyon helyesen, inkább a bajnoki rajt előtti súlyos kudarc konzekvenciáit igyekszik levonni.

Kardos, a Hungária egykori csatára, — örökös Újpest-mumus — lötte a Törökvs tízezerpengős győztes gólját a lila-fehér hátlóba. Körülbelül ennyire becsülhető az az összeg, ami a Ferencváros elleni középdöntő résztvevőjének részesedése.

Rudas megérült a Ferencváros edzésén, valószínűleg Tátra helyettesíti.

Móré Jancsi hosszabb nyilatkozatát közli a fővárosi sportlap. Móré keze alatt csapatainkhoz nőtt fel a kitűnő szolnoki együttes és a jövőre vonatkozó optimista kijelentések valóban indokoltak.

A svédek elleni válogatott teniszcsapatot összeállította a szövetségi kapitány. Ime: 1. Asbóth, 2. Gábori, 3. Szentpéteri, 4. Katona. Elsőpár Asbóth-Maxer dr, második pár Kaona—Fehér. Női egyes Jusits. Vegyespár: Mayer dr—Flórián.

A debreceni atléták a jövőben a DEAC pályán tartják edzéseiket.

Rimanóczy-kupa mérkőzések a nagyerdei Stadionban. Vasárnap délután hat órakor a DVSC II.—Villanygyár csapatai játszanak a Kupa-mérkőzésük során. Két jövedelmező amatőrcsapatunk találkozása élvezetes és jó sportot ígér. A mérkőzés teljesen nyílt és nagy küzdelmet hoz, mert a Vasutas több elsővonalbeli játékos is szerepelt. Előtte a Húsos játszik a Nyilastelepi Törökvs-sel. Érdekessége a mérkőzésnek, hogy a Törökvs most jötték első ízben a debreceni közönség elé azzal a csapattal, melyet a bajnokságban szerepeltet.

A vidéki kerületek tenisz bajnokságai Pálison, augusztus 15 és 23 között, körmérkőzésben mérkőztek össze az erejükkel. A hölgybajnokságban a DEAC, a férfiaknál a tiszántúli kerületet a Nyíregyházi LTC képviseli. A körmérkőzés után ugyancsak Pálison rendezik az országos vidéki ifjúsági tenisz bajnoki versenyt. A verseny iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

A szegedi hadtestparancsnokság rendezésében augusztus 8 és 9-én zajlott le az országos levante úszóverseny. Az úszóverseny, mely egyben a hadtestek levantei közötti pontversenyt is képezte, a debreceniek 27 levantével vettek részt. A hadtestek közötti pontversenyben, melynek alapját az egyes versenyszámokban elért eredmények révén állapították meg, a helyezési sorrend a következő: 1. Miskolc 88 pont, 2. Szeged 86 pont, 3. Debrecen 69 pont, 4. Kolozsvár, 5. Budapest, 6. Székesfehérvár 59 pont, 7. Pestkönyék 20 pont, 8. Pécs 21 pont. A debreceni hadtest levantei közül az egyéni és váltóversenyben szerepeltek közül ki kell emelni a II. korcsoport részére kiírt 4x100 méteres gyorsváltóúszásban indult csapatot: Mohácsi (Debrecen), Hasznos (Szolnok), Bosnyák (Szolnok), Schwéner (Békéscsaba) összeállításban országos levantebajnokságot nyert, továbbá Pusztás (Debrecen), Benkő (Orosháza), akik értékes helyezéssel nagyban elősegítették, hogy a debreceni hadtest az igen erős versenyben előkelő 3. helyezést tudott elérni. Az úszók edzője Schmidt Gyula levante volt.

Ma a debreceni hadtest levantei útnak indultak, hogy a kétnapos országos levante atlétikai versenyen, a többi hadtestek levanteivel együtt összemérjék erejüket. Előreláthatólag nagy és nemes versengés lesz. A vezetők biznak a levanteikben és meg vannak győződve arról, hogy szép helyezéseket fognak kiharcolni.

KÖZGAZDASÁG

Az ipari növények termesztésének szabályozása

A cukorrépa és a dohány termesztésére vonatkozó rendelkezések

Kormányrendelet jelent meg az ipari növények termesztésének szabályozásáról, a cukorrépa és a dohány termesztésére vonatkozólag.

A rendelet kimondja, hogy aki 15 k. holdnál nagyobb területen gazdálkodik, a szántóföld művelés alatt álló ingatlan 7 százaléknak megfelelő területen, főterményként ipari növényt köteles termeszteni. Ipari növénynek kell tekinteni a napraforgót, a repcét, az olajlent, a szójababot, a ricinust, a rostlent és a kendert.

Hogy az egyes törvényhatóságok területén milyen ipari növényeket kell termelni, azt külön határozatként meg a rendelet Függelékében, melyet a földművelésügyi miniszter a közérdekű szükségképpen képest kiegészíthet és módosíthat.

Az a gazdálkodó, aki a ricinus termesztésére kijelölt területen 100 kat. holdnál nagyobb szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik, szántóföldi művelés alatt álló ingatlanára három százaléknak megfelelő nagyságú területen ricinust, négy százaléknak megfelelő területen pedig a Függelékben megjelölt kiegészítő ipari növényt köteles termeszteni.

A rendelet kedvezményt biztosít azok számára, akik a meghatározott hányadnál nagyobb területen természetesen ricinust. A termesztési kötelezettség teljesítéséért a gazdálkodó felelős. Ha a föld részben művelés alatt áll, a bevetésért az felel, aki a vetéshez magot köteles szolgáltatni.

A haszonbérleti, a szegődményes, vagy részes művelésre vonatkozó szerződésbe foglalt minden olyan kikötés, amely ennek a rendeletnek rendelkezéseivel ellentétben áll, érvényét veszti.

Ricinust kivéve bármely más kijelölt ipari növény helyett öszi lent, mákot, gomborkát, vagy perillát is szabad termeszteni. Intézkedik a rendelet arra az esetre, ha az öszi len, vagy repace kikapcsol. A gazda köteles más ipari növényt termeszteni. Ha valaki 1940—41 óta szántóföldje öt százaléknak megfelelő nagyságú területen nem kijelölt ipari növényt termeszti, engedélyt kérhet, hogy ezt eszterénynek tekintse. De ricinust helyett ezt sem lehet termeszteni.

Ahol 1940—41, vagy 1942 gazdasági évben cukorrépa termesztettek, ott a jövő gazdasági évben is legalább ugyanakkora vetésterületen cukorrépa kell termeszteni. Váltakozó nagyságú vetésterület esetén az elért legnagyobb vetésterület az irányadó.

Ahol az 1941—42 gazdasági évben dohányt termesztettek, ott köteles a gazdálkodó a jövő gazdasági évben is ugyanakkora területen dohányt termeszteni, illetve erre engedélyt kérni. Az ipari növényt megfelelően előkészített talajba kell vetni és a betakarított termést a rendes gazda gondosságával kell elvégezni. A gazdálkodó köteles bejelenteni, hogy milyen ipari, cserre, vagy pótnövényt, mekkora területen kíván termeszteni és igényel-e költségen vetőmagot. Napraforgó, szójabab, olajlen, ricinus, repace, makkender termesztéséhez költségen-vetőmag igényelhető, holdanként 50 pengő kamatmentes termelési előleget is köteles adni a gazdának a termeltető vállalat.

A gazda az ipari növények, cukorrépa és dohány minden holdja után 30 kiló pécist igényelhet. A gazdálkodó minden száz kiló szójabab, vagy repace után 40 kiló, minden száz kiló napraforgó, olajlen, ricinus makkender, rostlenmag, vagy tökmag után 25 kiló extrahált

darát (olajpogácsát) igényelhet hatóságai áron.

Ha a terület a köteles növények termesztésére nem alkalmas, a gazda az illetékes gazdasági felügyelőségtől felmentést kérhet. Az április 15-ig víz alatt állott ingatlanokat figyelmen kívül kell hagyni és a kötelező termesztés százalékos arányát a víz alatt nem álló terület után kell számítani. A gazdálkodónak egy törvényhatóság területén fekvő valamennyi szántóföldjét együtt kell számítani. Együtt lehet számítani a szomszédos törvényhatóságok területén fekvő, de egymással összefüggő birtokrészeket. Ha a gazdálkodó nem tesz eleget kötelezettségének gondnokot rendelkei ki, hat hónapig terjedhető elzárással büntetik, aki a rendelkezéseket kijátssza.

A rendelet Függeléke szerint a termelésre kijelölt növények a következők: Hajdú megye központi járásában, H-Böszörményben, Hajdúnánáson napraforgó és repace, a püspökladányi járásban kender, napraforgó és repace. H-Szoboszlón olajlen, napraforgó és repace. Debrecenben napraforgó, olajlen és repace, a 15—100 holdas birtokok szántóföldjének 7 százaléknak napraforgó, len és repace termesztendő.

Fontos rendelet az iparosok érdekében

Az iparosság létérdekelt érintő kérdésben a kereskedelmi miniszter fontos megállapítást tett.

Felhívjuk az érdekelt termelők, kereskedők és iparosok figyelmét arra, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter állásfoglalása szerint a vasárú kereskedői forgalmának szabályozásáról szóló 85.000—1942 KKM számú rendelet értelmezése szempontjából az iparos is fogyasztónak számít és így a termelők és kereskedők az iparosok részére a rendelet hatálya alá eső árakat feldolgozás céljából továbbra is kiszolgáltathatnak. Így pld. műszereszek, kerékpáralkatrészekkel, cipészek, cipész-kellékekkel továbbra is kiszolgáltathatók anélkül, hogy a rendelet mellékleteként megjelent névjegyzékben szerepelnének.

A korpapakció lezárása

A m. kir. Közéllátásügyi Miniszter Úr, hogy a szükséges kenyérgabonának a malmokban történő beszállítását siettesse, a kenyérgabonát szállító termelőknek a korábbi szállítások után magasabb, későbbi szállítások után pedig alacsonyabb százalékos kules szerint korpát biztosított. Ezt a kedvezményt f. évi július hó 31-ig engedélyezte és ezen időpontig történő kenyérgabonaszállítások után a malmok a korpát ki is adták. Egyesek azzal a kéressel fordultak a m. kir. Közéllátásügyi Miniszter Úrhoz, hogy a szóban forgó korpajuttatás határidejét hosszabbítsa meg, sőt egyes lapokban „A korpaküti utalási rendelet módosítása” cím alatt hangulatkeltő közlemény is jelent meg. Az érdekeltet tájékoztatása és az esetleges spekuláció megállítására, valamint a jóhiszemű családok elkerülése végett közlöm az érdekelt gazdaközön-séggel, hogy a m. kir. Közéllátásügyi Miniszter Úr 550.600—1942. V. számú rendelete értelmében a korpapakció július hó 31-ével lezárult és az semmi körülmények között sem hosszabbítható meg, egyrészt mert az ezidőszent már céltalan lenne, másrészt mert az most már a korpagazdálkodást és általa a tejgazdálkodást is zavarná. H. polgár-mester.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Ügyes, megbízható kifizető vagy tanuló felvevők. Szőlősi Gábor fűszerkereskedő, Homokkert, Bujdosó-u. 34. 1147

Fodrászegéd, fiatal nő vagy férfi, belépés. Ajtó-u. 26. Szabó, 1787

Ejjelel őrt lovak mellé azonnali belépésre keresek. József kir. herceg 60. Friedmann. 1196

Székelyüzembe töltő fiú vagy leány felvétetik. Töltésben jártas előnyben részesül. Homok-u. 140. 1179

Bedolgozó férfiszabó nagymunkás azonnalra felvevők. Szabó Béla, Mester 32. 1187

Arukihordó embert, kerékpározni tudó, azonnalra felvevünk. Izsák Rt., Csapó-u. 17. 1164

Fiatal fodrászegédet felvesz Huszti fodrászat, Sámsoni-út 69. 1791

Kifutófiúkat felvevők. Hirlapiróda, Hunyadi-utca 28. 1194

Tanulóknak 14—16 éves fiú azonnali felvétetik cím a kiadóban. 1195

ALKALMAZÁST nyer nő

Hölgyfodrászegéd-kisasszonyt tanulóit fizetéssel felvevők. — Nagy, Balázár 14. 1115

Ügyes csomagolókat felvesz Huzti fodrászat, Schneider, Nyíl-u. 79. 1786

Ünnep miatt

vasárnapi számunk
holnap jelenik meg.

**Apróhirdetését ma
este 9 óráig adhatja fel.**

Egy tanulóleányt felveszek, ugyanott egy „Floral” előfűtéses gép eladó. Király, DMKE. vel szemben. 1131

Hölgyfodrászsegéd-leányt felvesz Bata fodrász, Simonffy-u. 1. 1189

Kifutóleány vagy kiszolgáló azonnal felvétetik. Gárdos könyvkereskedő, püspöki palota. 1160

ALKALMAZÁST keres nő

Jobb házból való izraelita leány 15-ikére ajánkozik gyermek mellé. Nyil-u. 19. Klein. 1199

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejárónőt egész napra felveszek. Bösözmenyi út 5/c. Szarvas. 1788

Mindenes ajánkozik 15-re úri családnak. „Izraelita leány” jellegű. a kiadóba. 1198

Jól főző mindenes szakácsnőt felveszünk tanyára. Magoss Györgytér 30. szám alatt jelentkezzék. 1197

Mindenes, főzéshez értőt, jó bizonyítvánnyal felveszek. Dr. Fehér. Kosuth-u. 13. 1191

Jól főző mindenes keresek elsejére. Szóid, hosszú bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezzenek 15-16-ikán Vár-utca 2. II. 2. 1185

Bejárónő azonnal felvétetik. Érkezni este 7 órakor erezés-u. 22. 1184

Fiatal özvegy 33 éves asszony 9 éves fiával elmenne tanyára. Baromfinvelés és a háztartás minden ágában jártas. Cím a kiadóban 1178

Főző mindenes hosszú bizonyítványokkal felveszek. Rákóczi-u. 37. 1168

Vidéki intelligens nő elhelyezkedne házvezető teendőben keresztyén kisebb úri családnál, ahol családtagok, tekintenek. Cím a kiadóhivatalban. 1165

Bejárónőt felveszek. Grünfeld, Piac 58. I. e. Jelentkezni 9-1. 1173

AJÁNLAT

Értékes vásznaiából keletgyűjtött, agyonszűrt felülővel varrjuk, hímezzük, toledózzuk, függönycsípkék kaphatók. Tanulóleányt felveszünk. Favorit, Csapó 24. 1098 10. 21

Ciánóztasson, vizsgáltasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt szappanra becsereél Pál János szappanosmester, Kölesei 8 585 10. 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsálat kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Szörmebundáit most olcsón kijavítja, átalakítja Kövály szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Varrógép, kerékpárjavítást jólállással vállalkozok, hívásra jövök, Vele, csere, eladás. Csapó-u. 101 551 11. 7

Orajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomasnád. 1942 11. 3

Bundáját divatosan készíti Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12. 2.

Ciánóztasson Csala ciánózó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 517 10. 4

Lelecsőbhan fest, tisztít Weisz kémfestő, Arany János-utca 29. Keresztépület. 1900 vv.

KERESLET
Tört aranyat ezüstől, brilliánt magas árban veszek Takács Sándor-né. Piac-u. 56. 605 10. 4

Filmes fényképezőgépet minden méretben vesz Berzék fotoszáz-üzlete, iac 38. Udvarban. 444 10. 1

Ekszerkészítés, javítás — fogaranyat, ékszer vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 506 10. 5

OKTATÁS
Dr. Néményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró gépiróiskolája, Balthyány-utca 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889 8. 28

RÁDIO
Rádiót javíttasson, alkáltsasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8 14

BÜTOR
Antik halóbütor eladó. Érkezni Piac 22. házfelülvélő. 397 vv.

Egy szép nagy kombinált szekrény eladó. Kigyó-u. 18. 1. ajtó. 1789

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —

(106).

— Ha egyszer igaza lenne, én volnék a legboldogabb ember, — búcsúzott el a doktor és fűgén a gátak felé ment, ahol a mérnök irányítása mellett félig már készen állott az új csoda: a tároló, mely zuhattagjával villanyt teremt majd nemcsak a falnak, de a környéknek is.

Talicskanyiszorgás, halk dűdolás, suttadó föld-dobálás között lépett a mérnökhöz a doktor.

— Mikorra lesztek készen?
— Ha minden jól megy és szép időnk lesz szeptember folyamán, akkor a betongát is elkészül, jöhetnek a gépek!... — nézte a termet a mérnök, aki annak idején még az ütéptésnél idejött és azóta mindig volt munkája.

— Négy község a környékről már csatlakozott a villanyfogyasztáshoz, ha még sikerül két községet megszervezni, már az első esztendőben mi adhatunk legelősebb villanyt talán az egész országban! — gondolkodott el a doktor és elmélyedő lelke előtt megjelent a kivilágított éjszaka, a sáros őszi esték és boldogtalan téli éjszakák, amikor hol innen, hol onnan jöttek hozzá, mert feldúlt szekerek, árokba fordult kocisk szerezésén utasainak kellett segítséget nyújtani.

Nagy harcok árán sikerült meggyőzni a falut arról, hogy mit jelent ez az új terv. Mikor a rétek, nádasok csatornázását szorgalmazta, az könnyen ment, mindenki ki tudta számítani, hogy két esztendő múlva mennyivel lesz több eladó szénája a községnek onnan, ahol most nádat, haszontalan sást szednek csupán és békák kuruttyolják tele a világot nyári éjszakákon. Ezt megértették, egy szót se szóltak s ma is áldják érte, de a villany már nehéz dió volt, mégis feltörte...

Végig járta az épülő gátat és törte a fejét, hogy mit kellene még itt tenni, amiből pénz születessen a községnek, több kenyér a zsellér asztalokra és nagyobb falat a munkás szájába.

— Könyv a tékába és legalább annyi magyar gyermek a középiskolákba, mint amennyi a román, sváb házaktól jár bent a városban! — mondta hal-kan, hogy a mérnök meg is kérdezte:

— Hogy mondtad, kérek?...
— Semmi, csak gondolkodom s ilyenkor néha önmagammal is beszélek — mosolygott a doktor.

— Ne félj semmit, ha egyszer felgyulladnak a a lámpák és a nádtelős házakban fehér fény szórja a világosságot, elműlnak azok is, akik ma a ter-veid ellenzői!...

— Igen; tudom!
— Csak itt ne hagyj őket, — nyomta meg a szót a mérnök, — ha egyszer innen elmész, özönvíz jön utánad!...

— Semmi szándékom, meg aztán vannak itt már, akik együtt gondolkoznak velem!
— Természetesen, vannak, de én hallom esztendők óta, hogy mint vélekednek sok tervéről, sok megvalósult gondolatáról. Ezek, ha egyszer nem vagy itt, felforgatják az újáteremtett világot!...

— Ostobaság, hiszen abból élnek, hogy napszámot kapnak itt! — bosszankodott a doktor.

— Egyleg ezek azt tudják, hogy te ötezer koronát jegyeztél a részvényekből, Tamasi négyezret, Lőrinc kétezeret és a többi gazda sorban ennyit, vagy annyit, míg nekik csak a munka maradt!...

— És az én ötezer, a Tamasi négyezer, Lőrinc kétezer koronája egyelőre, mind napszám! — csattant fel a doktor. — A fiaik majd hálálkodnak!...

— Tévedsz; a fiaik már természetesen fogják tartani, hogy jó országutak vannak, hogy kitűnő szénatermő földek virulnak ott, ahol vadász termelt, hogy a villanyt egy gomb nyomásával meggyújtják, hogy tizenöt, húsz darabban szétszört apák földje egy tagban gyarapszik, hogy a házuk nagy ablakú, hogy a kenyérük és ételük emberi!

— Az se baj, hálára senki se számítson, aki a közért dolgozik, — emelte meg a kalapját a gáton menő köszönő munkásnak a doktor, — én egyet nézek, hogy sebb legyen a magyar holnap!... És éppen elakart köszönni, amikor a falu végéről kifordult a kocsija. Tudta, hogy beteghez vizik, kezét fogott a mérnökkel, mire odaérkezett a kocsi:

— Tekintetes uram, Szabó Ádám uram meghalt, hozzá kell mennünk! — mondta a kocsi.

— Nem volt az beteg! — állott meg a mérnök is, aki jól emlékezett, hogy tegnap este itt beszélgetett a nagy gazdával ezen a helyen.

— Mi történt vele?... — nézett a doktor a kocsisra.

— Agyonütötte a fia!...
— Úgy dobbant az a három szó, mintha bunkóval taglóztak volna ismeretlen kezek mindenkit fejbe.

— Ma reggel történt, amiatt az asszony miatt!... — legyintett a kocsi.

— Menjünk, — szólott a doktor és fellépett a kocsi.

— Tetszik tudni, rosszul éltek ezek, mióta elűzte becsületes asszonyát a volt bíró.

A kocsi beszélt, bár tudta, hogy a gazdája is tudja mindazt, amit ő elmond.

— Tegnap aztán bent járt a volt bíró a közjegyzőnél, aztán kitagadta a két fiát a vagyonból, erre ma reggel elment a nagyobbik gyerek, tetszik tudni Sándor, aztán összekaptak, szóra szó jött, a vén ember heveskedett, majd képen vágta a fiát, aki erre székelt kapott és ott nyomban meghalt az öreg, pedig csak egyetlen egy húzott rá! Maga ment a csendőriékhez, — fordította a lovak száját a Szabó Ádámék háza elé a kocsi.

NEMCSAK AKKOR

jelenik meg apróhirdetése a vasárnapi lapszámban, ha azt szombaton adja fel, feladhatja már pénteken is, épp olyan pontosan meg fog jeleni apróhirdetése, mintha szombaton adta volna fel. Különösen kérjük apróhirdető feleinket, hogy csak a legsürgősebb esetben hagyják szombaton estére az apróhirdetés feladását. Ha délutáni, vagy kora délutáni időben adják fel apróhirdetésüket, nem fordulhat elő, hogy az apróhirdetés kimaradjon. Csak azoknak az apróhirdetéseknak a megjelenését nem tudjuk vasárnapra biztosítani, amelyeket szombaton este későn adnak fel. Saját érdekükben is kérjük apróhirdető feleinket, hogy lehetőleg már pénteken adják fel vasárnapra szánt apróhirdetésüket.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hencser, recamié, fotel eladó Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Minek a fényes kirakat, mikor olesőbhan vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918 9. 27

Konyhabútor olcsón eladó. Teleki-utca 63. Jobbra. Telefon 19-99. 1082

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Üzlethelyiséget keresek lakással azonnalra, vagy elsejére. Horváth szobó, Bihari-utca 12. 1192

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Kifogástalan Csepel 100-as segédmotor eladó. Borz-u. 5. 1790

LAKASCERE

300 pengőt fizetek annak, aki 2 szobás komfortos, kerteségi lakásomat elcserele 3-4 szobás komfortos, kerteségi lakással. Ajánlatokat kérés pontos leírásával, lakbérmegjelöléssel „Lakás-cere” jellegre kiadóba. 640

BÜTOROZOTT SZOBA

Légtűtéses utcai bútorozott szoba fürdőszobával használati kiadó. Werbőczy 2. I. 4. 1181

Elegánsan bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Nagyerdő, Bercesényi-utca 7. 1158

Különböző méretű bútorozott szoba kiadó. Rothermerek-utca 21. 4-ik ajtó. 1163

Utcai bútorozott szoba kiadó. Kossuth u. 22. II. emelet. 1177

ELVESZETT

A Lindenfeld-cégnél elveszett pénzlárcám, pénzüsszeget a becsületes megtaláló megtarthatja, a Grosz Lajos névre szóló iratokat legyen szives beadni a Czibere fodrászüzletbe, Sas-u. 3. III. jutalomban részesül. 1180

VEGYES

Darabos és oltott mész, szigetelő lemez kapható Kiss Istvánnéál. Rakovszky-u. 8 alatt. 1124

INGÓSÁG ELADÁS

Használt szekrények, vaságyak sodronnyal, asztal jutányosan eladók. Poroszlai-út 41. 1190

ELADÓ HÁZ

Eladó Széchenyi-utca 88. sz. négy szoba, háló, veranda, minden mellékkelviséggel bíró kertes családi ház. Érkezni: dr. Mitrovics és dr. Mailath ügyvédek, telefon: 32-35. 1028 8. 31

Andrássy-út 71. egy hold szülő kölszobás lakással eladó. Érkezni: écsi és Páp ügyvédek, telefon: 32-35. 1028 8. 31

Modern háromszobás családi ház eladó. Sina Miklós-u. 31. 1116

Eladó 3 éves Tegez-u. 54. számú azonnali beköltözhető ház P 2600. ért, valamint a Balaton-utca 70. számú ház 1100 négyzetméter földdel. Érkezni: Károly Ferenc József-út 14. Kármáczhelyi faterlepen. Telefon 11-48. Vasárnap Komlóssy-ú 58. 3-4

Elköltözés miatt eladó Tegez-u. 21. sz. alatti ház 10 éve fennálló fömenetelű fűszerüzlettel, azonnal beköltözhető lakással. Érdeklődni ugyanott. 2+

Külsővástartér 15. sz. 826.60 négyzetméteriek két lakással, nagy raklárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Poroszlai-út 78. számú kétszobás adómentes ház 488 öf szülő és gyümölcsösökkel eladó. Dr. Nagy ügyvéd Piac-utca 89. 1200

ELADÓ HAZHELY

Széchenyi-utca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megtudható a kiadóhivatalban. 4+

FOLDBERLET

Bérbeadó 400 magyar holdas tanyás birtok, 25 kat. hold dohánycserjével Szabolcsban. Cím a kiadóban. 461 8. 20

Fancsika 59. számú 30 holdas tanyásbirtok bérbeadó. Érkezni: Adria Biztosító Arany János 1. 1167

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűdőben 4 hold föld eladó. Varga-u. 15. 487 9. 5

Szerkesztési felelős: PÁLFI JOZSEF
Kiadásért felelős: DR. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Balatoni nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY